

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 347/2013

2013 m. balandžio 17 d.

dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač jos 172 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui pradėti įgyvendinti naują strategiją „Europa 2020“. Vienas iš strategijos „Europa 2020“ prioritetų – tvarus augimas – turi būti užtikrinamas skatinant veiksmingiau išteklius naudojančią, tvaresnę ir gerokai konkurencingesnę ekonomiką. Toje strategijoje energetikos infrastruktūra išskirta kaip svarbiausia pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ dalis, šiuo tikslu pabrėžiant būtinybę nedelsiant atnaujinti Europos tinklus, sujungiant juos žemyno lygmeniu ir visų pirma siekiant integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius;

(2) dar nepasiektas valstybių narių tikslas, bendru sutarimu įtrauktas į 2002 m. kovo mėn. Barselonos Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadas, kad energetikos tinklų jungčių lygis atitiktų bent 10 proc. valstybių narių įrengtųjų gamybos pajėgumų;

(3) Komisijos komunikate „2020 m. ir vėlesnio laikotarpio energetikos infrastruktūros prioritetai. Integruoto Europos energetikos tinklo planas“ ir vėliau 2011 m. vasario 28 d. Tarybos paskelbtose išvadose ir Europos Parlamento rezoliucijoje ⁽⁴⁾ raginama parengti naują energetikos infrastruktūros politiką siekiant iki 2020 m. ir vėlesniu laikotarpiu optimizuoti tinklo plėtrą Europos lygmeniu, kad Sąjunga turėtų galimybę pasiekti savo pagrindinius energetikos politikos tikslus, t. y. užtikrinti konkurencingumą, tvarumą ir tiekimo saugumą;

(4) 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Taryba pabrėžė būtinybę modernizuoti ir plėsti Europos energetikos infrastruktūrą ir sujungti valstybių tinklus siekiant užtikrinti tikrą valstybių narių solidarumą, numatyti alternatyvius tiekimo ar tranzito maršrutus ir energijos išteklius bei plėtoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius skatinant jų konkurenciją su įprastais ištekliais. Ji nurodė, kad po 2015 m. nė viena valstybė narė neturėtų likti atskirta nuo Europos dujų ir elektros energijos tinklų arba patirti grėsmę savo energijos tiekimo saugumui dėl to, kad trūksta tinkamų jungčių;

(5) Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1364/2006/EB ⁽⁵⁾ nustatomos transeuropinių energetikos tinklų gairės (TEN-E). Tomis gairėmis siekiama paremti Sąjungos energijos vidaus rinkos užbaigimą ir sykiu skatinti racionalią energijos išteklių gamybą, transportavimą, paskirstymą ir naudojimą, kad būtų sumažinta mažiau palankias sąlygas turinčių regionų ir salų atskirtis, užtikrintas Sąjungos energijos tiekimo saugumas, išteklių ir maršrutų įvairovė, taip pat plėtojant bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, ir prisidedama prie tvaraus vystymosi ir aplinkos apsaugos;

(6) įvertinus dabartinę TEN-E sistemą aiškiai nustatyta, kad vykdant šią sistemą pasiekta tam tikrų teigiamų rezultatų, visų pirma pasirinktiems projektams suteiktas politinis išskirtinumas, tačiau politikai trūksta vizijos, ji nesutelkta pagrindiniams tikslams, nepakankamai lanksti, kad padėtų pašalinti nustatytus infrastruktūros trūkumus. Todėl Sąjunga turėtų dėti daugiau pastangų siekdama spręsti būsimas šios srities problemas ir skirti pakankamai dėmesio, kad būtų nustatyti galimi būsimi energijos paklausos ir pasiūlos trūkumai;

⁽¹⁾ OL C 143, 2012 5 22, p. 125.

⁽²⁾ OL C 277, 2012 9 13, p. 137.

⁽³⁾ 2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2011 m. liepos 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl energetikos infrastruktūros prioritetų 2020 m. ir vėliau (OL C 33 E, 2013 2 5, p. 46).

⁽⁵⁾ OL L 262, 2006 9 22, p. 1.

- (7) esamos energetikos infrastruktūros atnaujinimo darbų ir naujos energetikos infrastruktūros plėtros spartinimas yra itin svarbus siekiant Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslų, t. y. užbaigti energijos vidaus rinkos kūrimą, užtikrinti tiekimo saugumą, ypač dujų ir naftos sektoriuose, iki 2020 m. 20 % sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (30 %, jeigu leis aplinkybės), padidinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį, kad ji siektų 20 % galutinio suvartojamo energijos kiekio ⁽¹⁾, ir 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą, nes padidinus energijos vartojimo efektyvumą gali sumažėti naujos infrastruktūros kūrimo poreikis. Tačiau Sąjunga taip pat turi ilgosios trukmės laikotarpį iki 2050 m. pritaikyti savo infrastruktūrą, kad galėtų toliau mažinti savo energetikos sistemos išmetamą anglies dioksido kiekį. Todėl šis reglamentas taip pat turėtų būti suderintas su galimais būsimais Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslais;
- (8) nepaisant to, kad vidaus rinka nustatyta teisinėmis priemonėmis, būtent 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽²⁾ ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽³⁾, ji lieka susiskaidžiusi dėl nepakankamų nacionalinių energetikos tinklų jungčių ir dėl neoptimalaus esamos energetikos infrastruktūros panaudojimo. Tačiau Sąjungos mastu integruoti tinklai ir pažangiųjų tinklų diegimas yra nepaprastai svarbūs užtikrinant konkurencingą ir tinkamai veikiančią integruotą rinką, kad būtų optimaliai išnaudota energetikos infrastruktūra, padidintas energijos vartojimo efektyvumas ir integruoti paskirstyti atsinaujinantieji energijos ištekliai, taip pat skatinamas augimas, užimtumas ir tvarus vystymasis;
- (9) Sąjungos energetikos infrastruktūra turėtų būti atnaujinta siekiant išvengti techninių gedimų ir padidinti jos atsparumą tokiems gedimams, taip pat gaivalinėms ar žmogaus sukeltoms nelaimėms, neigiamam klimato kaitos poveikiui ir jos saugumui išylančioms grėsmėms, ypač padidinti Europos ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą, kaip nustatyta 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvoje 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo ⁽⁴⁾;
- (10) naftos transportavimas antžemiais naftotiekiais, o ne laivais, gali labai padėti mažinti pavojų aplinkai, susijusį su naftos transportavimu;
- (11) pažangiųjų tinklų svarba siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų pripažinta 2011 m. balandžio 12 d. Komisijos komunikate „Pažangieji tinklai. Nuo inovacijų iki diegimo“;
- (12) energijos akumuliavimo įrenginių ir suskystintųjų gamtinių dujų ir suslėgtųjų gamtinių dujų priėmimo, saugojimo, pakartotinio dujinimo ar slėgio sumažinimo įrenginių reikšmė Europos energetikos infrastruktūrai vis didėja. Tokių energetikos infrastruktūros įrenginių plėtra yra svarbi gerai veikiančio tinklo infrastruktūros dalis;
- (13) 2011 m. rugsėjo 7 d. Komisijos komunikate „ES energetikos politika. Bendradarbiavimas su užsienio partneriais“ pabrėžiama, kad Sąjunga, plėtodama išorės ryšius, turi skatinti ir energetikos infrastruktūros plėtrą, siekdama remti socialinių ir ekonominių vystymąsi už Sąjungos ribų. Sąjunga turėtų sudaryti palankesnes sąlygas infrastruktūros projektams, kuriais Sąjungos energetikos tinklai sujungiami su trečiųjų valstybių tinklais, visų pirma su kaimyninėmis valstybėmis ir tomis valstybėmis, su kuriomis Sąjunga yra užmezgusi konkretų bendradarbiavimą energetikos srityje;
- (14) siekiant užtikrinti įtampos ir dažnio stabilumą, ypatingą dėmesį reikėtų skirti Europos elektros energijos tinklo stabilumui kintant sąlygoms, nes į sistemą tiekama vis daugiau energijos iš įvairaus pobūdžio atsinaujinančiųjų šaltinių;
- (15) apytiksliai apskaičiuota, kad į Europai svarbią elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūrą iki 2020 m. reikia investuoti apie 200 mlrd. EUR. Dėl investicijų apimties padidėjimo, palyginti su ankstesnėmis tendencijomis, ir energetikos infrastruktūros prioritetų įgyvendinimo skubumo reikia taikyti naują energetikos infrastruktūros ir ypač tarpvalstybinio pobūdžio infrastruktūros reguliavimo ir finansavimo metodą.
- (16) 2011 m. birželio 10 d. posėdžiavusiai Tarybai skirtame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Investavimo į energetikos infrastruktūrą poreikis ir finansavimo reikalavimai“ pabrėžiama, kad maždaug pusė visų dešimtmečiui iki 2020 m. reikalingų investicijų gali būti išvis nepadaryta arba padaryta ne nustatytu laiku dėl kliūčių, susijusių su leidimų išdavimu, reguliavimo klausimais ir finansavimu;

⁽¹⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

⁽²⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 55.

⁽³⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

⁽⁴⁾ OL L 345, 2008 12 23, p. 75.

- (17) šiame reglamente nustatomos transeuropinių energetikos tinklų plėtros nustatyto laiku ir jų sąveikos taisyklės siekiant Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) iškeltų energetikos politikos tikslų, t. y. užtikrinti energijos vidaus rinkos veikimą, tiekimo Sąjungoje saugumą, skatinti efektyvų energijos vartojimą ir taupymą ir naujų formų bei atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrą ir energetikos tinklų jungtis. Siekiant šių tikslų, šiuo reglamentu prisidedama prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, taip pat teikiama nauda visai Sąjungai, t. y. užtikrinamas konkurencingumas ir ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda;
- (18) siekiant plėtoti transeuropinius tinklus ir užtikrinti jų efektyvią sąveiką, būtina koordinuoti elektros perdavimo sistemų operatorių (toliau – PSO) veiklą. Todėl, siekiant užtikrinti vienodas 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų⁽¹⁾ atitinkamų nuostatų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamos laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai⁽²⁾. Nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma Sąjungos lygmens elektros energijos PSO veiklos koordinavimo gairių priėmimui, atsižvelgiant į tai, kad tos gairės bus taikomos bendrai visiems PSO;
- (19) šiuo reglamentu Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (toliau – agentūra), įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 713/2009⁽³⁾, priskiriamos svarbios papildomos užduotys; jai turėtų būti suteikta teisė įvesti rinkliavas už kai kurias iš šių papildomų užduočių;
- (20) Komisija, išsamiai pasikonsultavusi su visomis valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, nustatė 12 strateginių transeuropinių energetikos infrastruktūros prioritetų, kuriuos būtina įgyvendinti iki 2020 m. siekiant Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslų. Šie prioritetai apima įvairius geografinius regionus ir temines elektros energijos perdavimo ir akumuliavimo, dujų perdavimo, saugojimo ir suskystintųjų ar suslėgtųjų gamtinių dujų infrastruktūros sritis, pažangiuosius tinklus, elektros energijos magistrales, anglies dioksido transportavimą ir naftos infrastruktūrą;
- (21) bendro intereso projektai turėtų atitikti bendrus, skaidrius ir objektyvius kriterijus, atsižvelgiant į jų poveikį siekiant energetikos politikos tikslų. Elektros energijos ir dujų sektorių projektai, kad juos būtų galima įtraukti į Sąjungos antrąjį ir tolesnius sąrašus, turėtų būti įtraukti į naujausią turimą dešimties metų tinklo plėtros planą. Sudarant šį planą visų pirma turėtų būti atsižvelgiama į 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl poreikio integruoti periferines energijos rinkas;
- (22) regioninės grupės turėtų būti įsteigiamos tam, kad siūlytų ir peržiūrėtų bendro intereso projektus ir sudarytų regioninius bendro intereso projektų sąrašus. Siekiant užtikrinti platų susitarimą, šios regioninės grupės turėtų užtikrinti glaudų valstybių narių, nacionalinių reguliavimo institucijų, projekto rengėjų ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą. Bendradarbiavimas turėtų būti kuo labiau grindžiamas esamomis nacionalinių reguliavimo institucijų ir PSO regioninio bendradarbiavimo struktūromis ir kitomis valstybių narių ir Komisijos nustatytomis regioninio bendradarbiavimo struktūromis. Taip bendradarbiaudamos, nacionalinės reguliavimo institucijos, kai reikia, turėtų konsultuoti regionines grupes, *inter alia*, siūlomų projektų įgyvendinamumo klausimais reguliavimo aspektu ir siūlomo tvarkaraščio įgyvendinamumo klausimais, susijusiais su reguliavimo institucijos suteikiamu patvirtinimu;
- (23) siekiant užtikrinti, kad į Sąjungos bendro intereso projektų sąrašą (toliau – Sąjungos sąrašas) būtų įtraukiami tik tie projektai, kuriais daugiausiai prisidedama įgyvendinant strateginius energetikos infrastruktūros prioritetus ir sritis, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti ir peržiūrėti Sąjungos sąrašą, paisant valstybių narių teisės patvirtinti su jų teritorija susijusius bendro intereso projektus. Atsižvelgiant pagal poveikio vertinimą, pridėtą prie pasiūlymo, kuriuo pagrindu parengtas šis reglamentas, atliktą analizę, tokių projektų būtų apie 100 elektros energijos sektoriuje ir 50 – dujų sektoriuje. Atsižvelgiant į šiuos apytikslius duomenis ir į poreikį užtikrinti šio reglamento tikslų pasiekimą, bendro intereso projektų bendras skaičius turėtų išlikti ne per didelis, taigi, neturėtų būti daug didesnis už 220. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus, Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 15.

⁽²⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽³⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 1.

- (24) naujas Sąjungos sąrašas turėtų būti sudaromas kas dveji metai. Jau įgyvendinti bendro intereso projektai arba projektai, nebeatitinkantys šiame reglamente nustatytų kriterijų ir reikalavimų, neturėtų būti įtraukiami į kitą Sąjungos sąrašą. Todėl įgyvendinamiems bendro intereso projektams, kurie turi būti įtraukiami į kitą Sąjungos sąrašą, turėtų būti taikoma tokia pat atrankos procedūra įtraukiant juos į siūlomų projektų regioninius sąrašus ir į Sąjungos sąrašą; tačiau reikėtų siekti kuo labiau sumažinti administracinę naštą, pavyzdžiui, kiek įmanoma pasinaudoti anksčiau pateikta informacija ir atsižvelgti į projekto rengėjų metines ataskaitas;
- (25) bendro intereso projektai turėtų būti įgyvendinami kuo greičiau ir turėtų būti nuodugnai stebimi ir vertinami, o projekto rengėjams turėtų būti užkraunama kuo mažesnė administracinė našta. Komisija projektams, kuriuos įgyvendinant iškyla sunkumų, turėtų skirti Europos koordinatorių;
- (26) leidimų išdavimo procesai neturėtų sudaryti nei projekto apimčiai ar sudėtingumui neproporcingos administracinės naštos, nei kliūčių, trukdančių plėtoti transeuropinius tinklus ir patekti į rinką. 2009 m. vasario 19 d. Tarybos išvadose pabrėžta būtinybė nustatyti ir pašalinti investavimo kliūtis, be kita ko, supaprastinant planavimo ir konsultacijų procedūras. Toms išvadoms dar kartą pritarė 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Taryba savo išvadose, pabrėžusi leidimų išdavimo procesų supaprastinimo ir tobulinimo svarbą, paisant nacionalinės kompetencijos;
- (27) Sąjungos energetikos, transporto ir telekomunikacijų infrastruktūros sričių bendrų projektų planavimas ir įgyvendinimas turėtų būti koordinuojamas, siekiant sinergijos visais atvejais, kai tai prasminga ekonominiu, techniniu, aplinkos apsaugos ar teritorijų planavimo požiūriu, ir tinkamai atsižvelgiant į svarbius saugos aspektus. Taigi, planuojant įvairius europinius tinklus, pirmenybė galėtų būti teikiama transporto, ryšių ir energetikos tinklų integracijai, kad tinklai užimtų kuo mažesnę teritoriją, o siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą socialinį, ekonominį ir finansinį poveikį bei poveikį aplinkai reikia, kai įmanoma, užtikrinti, kad būtų pakartotinai panaudojamos esamos arba nenaudojamos tinklų atkarpos;
- (28) bendro intereso projektams nacionaliniu lygiu turėtų būti suteikiamas prioritetas, siekiant užtikrinti sparčias administracines procedūras. Kompetentingos institucijos bendro intereso projektus turėtų laikyti viešojo intereso projektais. Neigiamą poveikį aplinkai turintiems projektams leidimai turėtų būti išduodami remiantis viršesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos visos 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ⁽¹⁾ ir 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus ⁽²⁾, numatytos sąlygos;
- (29) įsteigus kompetentingą instituciją ar institucijas, integruojančias arba koordinuojančias visus leidimų išdavimo procesus (vieno langelio principas), būtų sumažintas sudėtingumas, padidintas veiksmingumas bei skaidrumas ir būtų prisidedama prie tvirtesnio valstybių narių bendradarbiavimo. Paskyrus kompetentingas institucijas, jos turėtų pradėti veikti kaip galima greičiau;
- (30) nors yra nustatyti visuomenės dalyvavimo priimanant su aplinka susijusius sprendimus standartai, reikalingos papildomos priemonės siekiant užtikrinti kuo aukštesnius skaidrumo ir visuomenės dalyvavimo visais su bendro intereso projektų leidimų išdavimo procesu susijusiais klausimais standartus;
- (31) tinkamas ir koordinuotas 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ⁽³⁾, 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo ⁽⁴⁾, jei taikytina, Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos, pasirašytos 1998 m. birželio 25 d. ⁽⁵⁾ Arhuse (toliau – Arhuso konvencija) bei Espo konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (toliau – Espo konvencija) įgyvendinimas turėtų padėti užtikrinti, kad būtų suderinti, taip pat tarpvalstybiniu lygmeniu, pagrindiniai poveikio aplinkai vertinimo principai. Valstybės narės turėtų koordinuoti bendro intereso projektų vertinimą ir, jeigu įmanoma, numatyti bendrą vertinimą. Valstybės narės reikėtų skatinti keistis geriausia leidimų išdavimo procesų praktika ir administracinio pajėgumo kūrimo patirtimi;

⁽¹⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

⁽²⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

⁽³⁾ OL L 26, 2012 1 28, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 197, 2001 7 21, p. 30.

⁽⁵⁾ OL L 124, 2005 5 17, p. 4.

- (32) svarbu supaprastinti bei tobulinti leidimų išdavimo procesus ir tai daryti kiek įmanoma paisant nacionalinės kompetencijos ir procedūrų, susijusių su naujos infrastruktūros statyba, ir tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumo principą. Kadangi reikia skubiai plėtoti energetikos infrastruktūrą, turėtų būti ne tik supaprastinti leidimų išdavimo procesai, bet ir aiškiai nustatytas terminas, iki kurio atitinkamos institucijos privalo priimti sprendimą dėl projekto įgyvendinimo. Toks terminas turėtų paskatinti veiksmingiau apibrėžti ir valdyti procedūras ir jokiais aplinkybėmis neturėtų trukdyti įgyvendinti aukštų aplinkos apsaugos ir visuomenės dalyvavimo standartų. Atsižvelgdamos į šiame reglamente nustatytus ilgiausius terminus, valstybės narės vis tiek galėtų siekti dar labiau juos sutrumpinti, jei tai įmanoma. Kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi terminų, o valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti, kad apeliaciniai skundai, kuriais ginčijamas materialinis ar procesinis bendrojo sprendimo teisėtumas, būtų nagrinėjami kuo veiksmingesniu būdu;
- (33) jei valstybės narės mano, kad tai tikslinga, į bendrąjį sprendimą jos gali įtraukti sprendimus, priimtus vykdam: derybas su privačiais žemės savininkais dėl leidimo patekti į nuosavybės teise valdomą teritoriją, nuosavybės teisės perdavimo ar teisės naudotis nuosavybe; teritorijų planavimą, per kurį apibrėžiamas bendrasis tam tikro regiono žemės naudojimas, įskaitant kitų sričių plėtros projektus, pavyzdžiui, magistralių, geležinkelių, pastatų ir gamtos apsaugos zonų, ir kuris nėra vykdomas specialiai dėl planuojamo projekto; veiklos leidimų suteikimo procedūras. Vykdam leidimų išdavimo procesus, bendro intereso projekte galėtų būti nurodyta tokia atitinkama infrastruktūra, kuri yra būtina, kad objektas būtų pastatytas ar galėtų veikti;
- (34) taikant šį reglamentą, visų pirma, leidimų išdavimo, visuomenės dalyvavimo ir bendro intereso projektų įgyvendinimo nuostatas, neturėtų būti pažeidžiama tarptautinė ir Sąjungos teisė, įskaitant aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugos nuostatas ir vykdam bendrą žuvininkystės ir jūrų politiką priimtas nuostatas;
- (35) visas bendro intereso projektų rengimo, objektų statybos, eksploatacijos ir priežiūros sąnaudas bendrai turėtų padengti infrastruktūros naudotojai. Bendro intereso projektams turėtų būti taikomas tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo principas, jei rinkos paklausos įvertinimas arba numatomas poveikis tarifams parodo, kad negalima tikėtis, jog sąnaudas padengs infrastruktūros naudotojai, mokėdami mokesčius pagal nustatytus tarifus;
- (36) svarstant tinkamą sąnaudų paskirstymą turėtų būti remiamasi infrastruktūros projekto sąnaudų ir naudos analize, grindžiama vienodu visos energetikos sistemos analizei taikomu metodu ir atliekamu remiantis Europos perdavimo sistemos operatorių tinklo pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009 ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų⁽¹⁾ parengtais dešimties metų tinklo plėtros planais, kuriuos peržiūrėjo agentūra. Atliekant tą analizę galima atsižvelgti į rodiklius ir atitinkamas pamatines vertes, naudojamus lyginant investicinio vieneto sąnaudas;
- (37) vis labiau integruotoje energijos vidaus rinkoje reikalingos aiškios ir skaidrios tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo taisyklės, siekiant paspartinti investicijas į tarpvalstybinę infrastruktūrą. 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Taryba priminė investicijoms į tinklus patrauklios reguliavimo sistemos kūrimo svarbą, nustatant tarpvalstybinių institucijų finansavimo reikmes atitinkančių lygių tarifus ir numatant atitinkamą sąnaudų paskirstymą, sykiu skatinant konkurenciją ir konkurencingumą ir atsižvelgiant į poveikį vartotojams. Priimdamos tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo sprendimą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad poveikis nacionaliniams tarifams nesudarytų neproporcingos naštos vartotojams. Be to, atsižvelgdamos į realius ir numatomus mokesčius ir pajamas, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų vengti teikti dvigubą paramą projektui (projektams). Į tuos mokesčius ir pajamas turėtų būti atsižvelgiama tik tiek, kiek jie pagal savo paskirtį turėtų padengti atitinkamas sąnaudas; jie turi būti kiek įmanoma susieti su projektu (-ais). Jei paraiškoje dėl investicijų atkreipiamas dėmesys į naudą, viršijančią patiriamą naudą atitinkamos valstybės narės mastu, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų konsultuotis su atitinkamais PSO ir prašyti atlikti konkretaus projekto sąnaudų ir naudos analizę;
- (38) esamoje energijos vidaus rinkos teisėje reikalaujama, kad būtų nustatomi tokie prieigos prie dujų ir elektros energijos tinklų tarifai, kuriais būtų teikiamos atitinkamos investavimo paskatos. Taikydamos energijos vidaus rinkos teisę, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad bendro intereso projektams būtų taikoma pastovi ir nuspėjama reguliavimo sistema ir paskatos, įskaitant ilgalaikes paskatas, kurios būtų proporcingos su projektu susijusiai konkrečiai rizikai. Tai ypač taikoma elektros energijos sektoriaus inovacinėms perdavimo technologijoms, siekiant sudaryti sąlygas atsinaujančiųjų energijos išteklių, paskirstytų energijos išteklių ir reaguojimo į paklausą mechanizmų didelio masto integracijai ir tarpusavyje sujungtus tinklus, ir dujų perdavimo infrastruktūrai, kuri padėtų užtikrinti didesnius pajėgumus arba papildomą rinkos lankstumą, kad tiekimo pertrūkių atvejais būtų galima vykdyti trumpalaikę prekybą arba pasinaudoti atsarginiais tiekimo šaltiniais;

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 36.

- (39) šis reglamentas taikomas tik su bendro intereso projektais, kaip jie apibrėžti pagal šį reglamentą, susijusiam leidimų išdavimui, visuomenės dalyvavimui ir reguliavimo veiksams. Vis dėlto valstybės narės, remdamosi savo nacionalinės teisės aktais, gali taikyti tokias pat arba panašias taisykles kitiems projektams, kurie neturi bendro intereso projekto statuso pagal šį reglamentą. Dėl reguliavimo paskatų valstybės narės, remdamosi savo nacionalinės teisės aktais, gali taikyti tokias pat arba panašias taisykles bendro intereso projektams, patenkančioms į elektros akumuliacijos kategoriją;
- (40) valstybės narės, kuriose vykdomas leidimų išdavimo procesas šiuo metu nėra numatytas aukščiausios nacionalinės svarbos teisinis statusas, kuris gali būti suteikiamas energetikos infrastruktūros projektams, turėtų svarstyti galimybę nustatyti tokį statusą, ypač įvertinusios, ar dėl to būtų greičiau vykdomas leidimo suteikimo procesas;
- (41) įgyvendinant Europos energetikos programą ekonomikai gaivinti (EEPR), numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 663/2009⁽¹⁾, įrodyta pridėtinė vertė – skiriant didelę Sąjungos finansinę pagalbą, kad būtų įmanoma įgyvendinti Europai svarbius projektus, padidėjo privatus finansavimas. 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Taryba pripažino, kad siekiant padidinti privatų finansavimą, kai kuriems energetikos infrastruktūros projektams gali tekti skirti tam tikrų lėšų iš valstybės finansų. Atsižvelgiant į ekonomikos ir finansų krizę bei biudžeto apribojimus, būsimoje daugiametėje finansinėje programoje turėtų būti nustatyta tikslinė parama, skiriama naudojant dotacijas ir finansines priemones, kuri pritrauktų naujų investuotojų į energetikos infrastruktūros prioritetinius koridorius ir sritis, sykiu užtikrinant kuo mažesnę įnašą iš Sąjungos biudžeto. Nustatant atitinkamas priemones, turėtų būti atsižvelgiama į patirtį, įgytą per bandomąjį etapą įvedus infrastruktūros projektų finansavimo obligacijas;
- (42) elektros energijos, dujų, naftos ir anglies dioksido sektorių bendro intereso projektai turėtų atitikti reikalavimus, pagal kuriuos Sąjungos finansinė pagalba skiriama tyrimams ir, jeigu laikomasi tam tikrų sąlygų, pagal atitinkamą reglamentą dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės vykdomiems darbams, kai tik atsirastų tokio finansavimo galimybių, šiuo tikslu skiriant dotacijas arba taikant naujoviškas finansines priemones. Taip būtų užtikrinama, kad konkretiems poreikiams pritaikyta parama galėtų būti teikiama tiems bendro intereso projektams, kurie pagal esamą reguliavimo sistemą ir rinkos sąlygas laikomi neperspektyviais. Svarbu išvengti bet kokių konkurencijos iškreipimų, ypač tarp projektų, prisidedančių prie to paties Sąjungos prioritetinio koridoriaus kūrimo. Teikiant tokią finansinę pagalbą turėtų būti užtikrinta būtina sąveika su struktūriniais fondais, iš kurių bus finansuojami vietos ar regioninės reikšmės pažangieji energijos perdavimo tinklai. Investicijos į bendro intereso projektus turėtų būti vykdomos remiantis trijų pakopų logika. Pirmą, rinkai turėtų būti suteikta investavimo pirmenybė. Antra, jei rinka neinvestuoja, reikėtų ieškoti reguliavimo sprendimų, jei reikia, pakoreguoti atitinkamas reguliavimo sistemas ir užtikrinti, kad atitinkama reguliavimo sistema būtų taikoma teisingai. Trečia, jei pirmųjų dviejų pakopų nepakanka ir bendro intereso projektams nesurenkama pakankamai investicijų, Sąjunga galėtų suteikti finansinę pagalbą, jei bendro intereso projektas atitinka nustatytus tinkamumo kriterijus;
- (43) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. transeuropinių energetikos tinklų plėtros, jų sąveikos ir prisijungimo prie tokių tinklų, valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl būtų geriau jo siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones, laikydamosi subsidiarumo principo, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (44) todėl reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (45) todėl Sprendimas Nr. 1364/2006/EB turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatomos I priede nurodytos transeuropinės energetikos infrastruktūros prioritetinių koridorių ir sričių įgyvendinimo nustatytu laiku ir jų sąveikos gairės (toliau – energetikos infrastruktūros prioritetiniai koridoriai ir sritys).

⁽¹⁾ OL L 200, 2009 7 31, p. 31.

2. Šis reglamentas visų pirma:
- a) skiriamas nustatyti prioritetiniams koridoriams ir sritims įgyvendinti reikalingiems bendro intereso projektams, priskiriamais prie II priede apibrėžtų elektros energijos, dujų, naftos ir anglies dioksido sektorių energetikos infrastruktūros kategorijų (energetikos – infrastruktūros kategorijos);
 - b) palengvina bendro intereso projektų įgyvendinimą nustatytu laiku, supaprastinant, glaudžiau koordinuojant ir paspartinant leidimų išdavimo procesus ir padidinant visuomenės dalyvavimą;
 - c) nustato bendro intereso projektų tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymą ir su rizika susijusių paskatų nustatymo taisyklės ir gaires;
 - d) apibrėžia sąlygas, kuriomis bendro intereso projektams gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba.
- 5) energetikos infrastruktūros trūkumas – fizinių srautų ribotumas energetikos sistemoje dėl nepakankamo perdavimo pajėgumo, įskaitant, *inter alia*, infrastruktūros nebuvimą;
 - 6) projekto rengėjas reiškia vieną iš toliau išvardytų situacijų:
 - a) bendro intereso projektą plėtojantis PSO, paskirstymo sistemos operatorius ar kitas operatorius arba investuotojas;
 - b) jeigu yra keli PSO, paskirstymo sistemos operatoriai, kiti operatoriai, investuotojai ar bet kokia jų grupė – pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus juridinio asmens statusą turintis subjektas, paskirtas pagal jų sudarytą sutartį ir įgaliotas sutarties šalių vardu prisiimti teisinius įpareigojimus ir finansinę atsakomybę;
 - 7) pažangusis tinklas – elektros energijos tinklas, kuris gali ekonominiu požiūriu veiksmingai padėti integruoti visų prie tinklo prisijungusių naudotojų, įskaitant gamintojus, vartotojus ir abu šias veiklas vykdančius subjektus, elgesį ir veiksmus, siekiant užtikrinti ekonominiu požiūriu veiksmingą ir tvarią elektros energijos sistemą, kuriai būdingi nedideli nuostoliai, aukšta kokybė, didelis tiekimo saugumas ir sauga;

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente, be direktyvose 2009/28/EB, 2009/72/EB ir 2009/73/EB ir reglamentuose (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 pateiktų apibrėžčių, vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

- 1) energetikos infrastruktūra – bet kokia Sąjungoje esanti arba Sąjungą su viena ar daugiau trečiųjų valstybių jungianti fizinė įranga ar įrenginys, priskiriamas prie energetikos infrastruktūros kategorijų;
- 2) bendrasis sprendimas – valstybės narės valdžios institucijos ar institucijų, neskaitant teismų ir teisminių institucijų, priimtas sprendimas arba keletas sprendimų suteikti projekto rengėjui leidimą (arba jo nesuteikti) statyti projektui įgyvendinti reikalingus energetikos infrastruktūros objektus; šis sprendimas nedaro poveikio jokiame sprendimui, priimtam laikantis administracinės apeliacinės procedūros;
- 3) projektas – viena ar kelios linijos, vamzdynai, objektai, įranga ar įrenginiai, priskiriami prie energetikos infrastruktūros kategorijų;
- 4) bendro intereso projektas – projektas, reikalingas I priede apibrėžtiems energetikos infrastruktūros prioritetiniams koridoriams ir sritims sukurti ir įtrauktas į 3 straipsnyje nurodytą Sąjungos bendro intereso projektų sąrašą;
- 8) darbai – sudedamųjų dalių, sistemų ir paslaugų, įskaitant programinę įrangą, pirkimas, tiekimas ir diegimas, su projektu susijusios projektavimo, statybų ir įrengimo veiklos vykdymas, įrenginių priėmimas ir objekto veiklos pradėjimas;
- 9) tyrimai – veikla, reikalinga rengiantis įgyvendinti projektą, pavyzdžiui, parengiamieji, įgyvendinamumo, vertinimo, bandymų ir patvirtinimo tyrimai, įskaitant programinę įrangą, ir bet kokios kitos techninės pagalbinės priemonės, įskaitant išankstinius projekto koncepcijos apibrėžimo, planavimo ir sprendimų dėl jo finansavimo priėmimo veiksmus, pavyzdžiui, atitinkamų vietų žvalgymas ir finansinio paketo parengimas;
- 10) nacionalinė reguliavimo institucija – institucija, paskirta pagal Direktyvos 2009/72/EB 35 straipsnio 1 dalį arba pagal Direktyvos 2009/73/EB 39 straipsnio 1 dalį;
- 11) perdavimas eksploatuoti – procesas, kurio metu pastatytas objektas pradeda veikti.

II SKYRIUS

BENDRO INTERESO PROJEKTAI

3 straipsnis

Sąjungos bendro intereso projektų sąrašas

1. Šiuo reglamentu įsteigiama dvylika regioninių grupių (toliau – grupės), kaip apibrėžta III priedo 1 punkte. Narystė kiekvienoje grupėje grindžiama kiekvienu prioritetiniu koridoriumi ir sritimi, taip pat I priede apibrėžta atitinkama jų geografine aprėptimi. Įgaliojimai priimti sprendimus grupėse suteikiami valstybėms narėms ir Komisijai, kurios dėl to toliau vadinamos grupių sprendimus priimančiais organais.

2. Kiekviena grupė priima savo darbo tvarkos taisykles, atsižvelgdama į III priedo nuostatas.

3. Kiekvienos grupės sprendimus priimančias organas patvirtina regioninių siūlomų bendro intereso projektų sąrašą, parengtą taikant III priedo 2 punkte nustatytą procesą ir atsižvelgiant į kiekvieno projekto indėlį įgyvendinant energetikos infrastruktūros prioritetinius koridorius ir sritis, taip pat šių projektų atitiktį 4 straipsnyje išdėstytiems kriterijams.

Kai grupė rengia savo regioninį sąrašą:

a) kiekvieną atskirą bendro intereso projekto pasiūlymą tvirtina valstybės narės, su kurių teritorija yra susijęs projektas; jei valstybė narė nusprendžia projekto netvirtinti, ji atitinkamai grupei nurodo tokio sprendimo motyvus;

b) ji atsižvelgia į Komisijos rekomendacijas, kuriomis remiantis siekiama išlaikyti ne per didelį bendro intereso projektų skaičių.

4. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl Sąjungos bendro intereso projektų sąrašo (toliau – Sąjungos sąrašas) sudarymo, laikantis SESV 172 straipsnio antros pastraipos. Sąjungos sąrašas pridedamas kaip priedas prie šio reglamento.

Naudodamasi savo įgaliojimais Komisija užtikrina, kad Sąjungos sąrašas būtų sudaromas kas dveji metai, remiantis grupių sprendimus priimančių organų patvirtintais regioniniais sąrašais, kaip nurodyta III priedo 1 punkto 2 papunktyje, ir laikantis šio straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

Pirmas Sąjungos sąrašas patvirtinamas 2013 m. rugsėjo 30 d.

5. Komisija, tvirtindama regioninių sąrašų pagrindu parengtą Sąjungos sąrašą:

a) užtikrina, kad būtų įtraukiami tik tie projektai, kurie atitinka 4 straipsnyje nurodytus kriterijus;

b) užtikrina tarpregioninį nuoseklumą atsižvelgdama į Agentūros nuomonę, kaip nurodyta III priedo 2 punkto 12 papunktyje;

c) atsižvelgia į valstybių narių nuomonę, kaip nurodyta III priedo 2 punkto 9 papunktyje, ir

d) siekia į Sąjungos sąrašą įtraukti ne per didelį bendro intereso projektų skaičių.

6. Bendro intereso projektai, įtraukti į Sąjungos sąrašą, sudarytą pagal šio straipsnio 4 dalį, pagal reglamentų (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 12 straipsnį įtraukiami į atitinkamus regioninius investavimo planus ir tampa jų neatskiriama dalis, o pagal direktyvų 2009/72/EB ir 2009/73/EB 22 straipsnį įtraukiami į atitinkamus nacionalinius dešimties metų tinklo plėtros planus ir, jeigu reikia, į kitus atitinkamus nacionalinius infrastruktūros planus. Į tuos planus įtrauktiems projektams suteikiamas didžiausias prioritetas.

4 straipsnis

Bendro intereso projektų kriterijai

1. Bendro intereso projektai atitinka šiuos bendruosius kriterijus:

a) projektas reikalingas bent vienam iš energetikos infrastruktūros prioritetinių koridorių ir sričių;

b) galima bendra projekto nauda, įvertinta remiantis atitinkamais konkrečiais 2 dalyje nurodytais kriterijais, yra didesnė už jo sąnaudas, taip pat ilguoju laikotarpiu, taip pat

c) projektas atitinka bet kurį iš šių kriterijų:

i) susijęs su bent dviem valstybėmis narėmis, nes tiesiogiai kerta dviejų ar daugiau valstybių narių sieną;

ii) įgyvendinamas vienos valstybės narės teritorijoje ir daro didelį tarpvalstybinį poveikį, kaip nurodyta IV priedo 1 punkte;

iii) kerta bent vienos valstybės narės ir vienos Europos ekonominės erdvės šalies sieną.

2. Prie konkrečių energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams taikomi šie kriterijai:

- a) prie II priedo 1 punkto a–d papunkčiuose nurodytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų elektros energijos perdavimo ir akumuliavimo projektų atveju projektas labai prisideda siekiant tenkinti bent vieną iš šių konkrečių kriterijų:
- i) rinkos integracijos, *inter alia*, panaikinant bent vienos valstybės narės izoliaciją ir sumažinant energetikos infrastruktūros trūkumus; konkurencijos ir sistemos lankstumo;
 - ii) tvarumo, *inter alia*, užtikrinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą į tinklą ir iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagaminamos elektros energijos perdavimą į pagrindinius vartojimo centrus ir akumuliavimo objektus;
 - iii) tiekimo saugumo, *inter alia*, užtikrinant sąveiką, tinkamas jungtis ir saugų bei patikimą sistemos eksploatavimą;
- b) prie II priedo 2 punkte nurodytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų dujų sektoriaus projektų atveju projektas gerokai prisideda užtikrinant bent vieną iš toliau nustatytų konkrečių kriterijų:
- i) rinkos integracijos, *inter alia*, panaikinant bent vienos valstybės narės izoliaciją ir sumažinant energetikos infrastruktūros trūkumus; sąveikos ir sistemos lankstumo;
 - ii) tiekimo saugumo, *inter alia*, užtikrinant tinkamas jungtis ir tiekimo šaltinių, tiekimo partnerių ir maršrutų įvairovę;
 - iii) konkurencijos, *inter alia*, užtikrinant tiekimo šaltinių, tiekimo partnerių ir maršrutų įvairovę;
 - iv) tvarumo, *inter alia*, mažinant išmetamų teršalų kiekius, remiant trūkiosios atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir didinant dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą;
- c) prie II priedo 1 punkto e papunktyje nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų elektros energijos pažangiųjų tinklų projektų atveju projektas labai prisideda siekiant tenkinti visus šiuos konkrečius kriterijus:
- i) integracijos ir tinklo naudotojų įtraukimo, jiems nustatant naujus, su elektros energijos tiekimu ir paklausa susijusius techninius reikalavimus;
 - ii) elektros energijos perdavimo ir paskirstymo veiksmingumo ir sąveikos, vykdam kasdienę tinklo eksploatavimo veiklą;
 - iii) tinklo saugumo, sistemos kontrolės ir tiekimo kokybės užtikrinimo;
 - iv) optimalaus ekonomiškai efektyvių būsimų investicijų į tinklą planavimo;
 - v) rinkos veikimo užtikrinimo ir vartotojų aptarnavimo;
 - vi) vartotojų įtraukimo į jų energijos vartojimo valdymą;
- d) prie II priedo 3 punkte nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų naftos transportavimo projektų atveju projektas labai prisideda siekiant tenkinti visus šiuos konkrečius kriterijus:
- i) tiekimo saugumo, sumažinant priklausomumą nuo vieno tiekimo šaltinio ar maršruto;
 - ii) veiksmingo ir tvaraus išteklių naudojimo, sumažinant pavojų aplinkai;
 - iii) sąveikos;
- e) prie II priedo 4 punkte nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų anglies dioksido transportavimo projektų atveju projektas labai prisideda siekiant tenkinti visus šiuos konkrečius kriterijus:
- i) išmetamų anglies dioksido teršalų vengimo, tačiau užtikrinant energijos tiekimo saugumą;
 - ii) anglies dioksido transportavimo patikimumo ir saugumo didinimo;
 - iii) veiksmingo išteklių naudojimo užtikrinant įvairių anglies dioksido šaltinių ir saugyklų sujungimą, naudojant bendrą infrastruktūrą ir kuo labiau sumažinant poveikį aplinkai ir riziką.
3. Prie II priedo 1–3 punktuose nurodytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų projektų atitiktis šiame straipsnyje išvardytiems kriterijams vertinama pagal IV priedo 2–5 punktuose nustatytus rodiklius.

4. Siekiant palengvinti visų projektų, kurie galėtų atitikti bendro intereso projektų kriterijus ir galėtų būti įtraukti į regioninį sąrašą, vertinimą, kiekviena grupė skaidriai ir objektyviai įvertina kiekvieno projekto indėlį įgyvendinant to paties prioriteto koridorių ar sritį. Kiekviena grupė nustato savo vertinimo metodą remdamasi bendru indėliu tenkinant kriterijus, nurodytus 2 dalyje; remdamasi šiuo vertinimu grupė klasifikuoja projektus pagal svarbą vidaus darbo tikslais. Nei regioniniame sąrašė, nei Sąjungos sąrašė klasifikacija pagal svarbą netaikoma. Ji taip pat nenaudojama siekiant tolesnių tikslų, išskyrus tikslus, apibrėžtus III priedo 2 punkto 14 papunktyje.

Be to, vertindama projektus kiekviena grupė tinkamai atsižvelgia į:

- a) kiekvieno pasiūlyto projekto įgyvendinimo skubumą siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų, t. y. integruoti rinką, *inter alia*, panaikinant bent vienos valstybės narės izoliaciją, užtikrinti konkurenciją, tvarumą ir tiekimo saugumą;
- b) kiekvieną projektą įtrauktų valstybių narių skaičių, tačiau užtikrinant vienodas galimybes įgyvendinti projektus, susijusius su periferinėmis valstybėmis narėmis;
- c) kiekvieno projekto indėlį siekiant teritorinės sanglaudos tikslų ir
- d) projekto tinkamumą papildyti kitus pasiūlytus projektus.

Prie II priedo 1 punkto e papunktyje nurodytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų pažangiųjų tinklų projektų atveju pagal svarbą klasifikuojami tie projektai, kurie daro poveikį dviem toms pačioms valstybėms narėms, taip pat tinkamai atsižvelgiama į projekto poveikį patirsiančių naudotojų skaičių, metinį suvartojamos energijos kiekį ir į elektros energijos, pagamintos iš nevaldomų elektros energijos šaltinių, dalį šių naudotojų rajone.

5 straipsnis

Įgyvendinimas ir stebėjimas

1. Projekto rengėjai parengia bendro intereso projektų įgyvendinimo planą, įskaitant tvarkaraštį:

- a) atliekamiems įgyvendinamumo ir projekto koncepcijos tyrimams;
- b) suteikiamam nacionalinės reguliavimo institucijos ar bet kurios kitos atitinkamos institucijos patvirtinimui;
- c) vykdomai statybai ir objektui, perduodamam eksploatuoti;

d) numatomam 10 straipsnio 4 dalies b punkte nurodytam leidimų išdavimo tvarkaraščiui.

2. PSO, paskirstymo sistemos operatoriai ir kiti operatoriai vieni su kitais bendradarbiauja, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti jų srities bendro intereso projektus.

3. Agentūra ir atitinkamos grupės stebi pasiektą bendro intereso projektų įgyvendinimo pažangą ir prireikus teikia rekomendacijas, kad palengvintų bendro intereso projektų įgyvendinimą. Grupės gali prašyti suteikti papildomos informacijos pagal 4, 5 ir 6 dalis, sukviesti atitinkamų subjektų posėdžius ir paprašyti Komisijos vietoje patikrinti pateiktą informaciją.

4. Iki kiekvienų metų, einančių po metų, kuriais pagal 3 straipsnį atrenkamas į Sąjungos sąrašą įtraukto bendro intereso projektas, kovo 31 d. projekto rengėjai 8 straipsnyje nurodytai kompetentingai institucijai ir agentūrai pateikia kiekvieno prie II priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamo projekto metinę ataskaitą arba, jei projektas priskiriamas II priedo 3 ir 4 punktuose nurodytoms kategorijoms, ataskaitą pateikia atitinkamai grupei. Šioje ataskaitoje nurodomi šie duomenys:

- a) pasiekta projekto plėtros, objekto statybos ir perdavimo eksploatuoti pažanga, ypač susijusi su leidimų išdavimo ir konsultacijų procedūromis;
- b) jei taikoma, vėlavimas, palyginti su įgyvendinimo planu, tokio vėlavimo priežastys ir kiti iškilę nesklaidumai;
- c) jei taikoma, patikslintas planas, kuriuo siekiama panaikinti vėlavimą.

5. Per tris mėnesius nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodytų metinių ataskaitų gavimo dienos agentūra pateikia grupėms prie II priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamų bendro intereso projektų konsoliduotą ataskaitą, kurioje įvertina pasiektą pažangą ir, jeigu reikia, teikia rekomendacijas, kaip pašalinti vėlavimą ir iškilusius sunkumus. Toje konsoliduotoje ataskaitoje pagal Reglamento (EB) Nr. 713/2009 6 straipsnio 8 ir 9 dalių nuostatas taip pat įvertinamas Sąjungos tinklo plėtros planų, susijusių su energetikos infrastruktūros prioritetiniais koridoriais ir sritimis, įgyvendinimo nuoseklumas.

6. Kiekvienais metais 8 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos tam tikrai grupei teikia jų teritorijoje įgyvendinamų bendro intereso projektų pažangos ataskaitas ir, jeigu taikoma, informaciją apie įgyvendinimo vėlavimą, susijusį su leidimų išdavimo procesu, ir tokio vėlavimo priežastis.

7. Jeigu bendro intereso projekto objektą, palyginti su įgyvendinimo planu, vėluojama perduoti eksploatuoti dėl priežasčių, už kurias projekto rengėjas negali būti atsakingas:

- a) tais atvejais, kai remiantis atitinkamais nacionalinės teisės aktais taikytinos direktyvų 2009/72/EB ir 2009/73/EB 22 straipsnio 7 dalies a, b arba c punktuose nurodytos priemonės, nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad investicijos būtų padarytos;
- b) tais atvejais, kai nacionalinių reguliavimo institucijų priemonės, nurodytos a punkte, netaikytinos, projekto rengėjas pasirenka trečiąją šalį, kuri finansuos visą projektą arba jo dalį, arba vykdys objekto ar jo dalies statybą. Projekto rengėjas to imasi prieš vėlavimui užsitęsiant dvejus metus, palyginti su suplanuota objekto perdavimo eksploatuoti data;
- c) jeigu trečioji šalis nepasirenkama pagal b punktą, valstybė narė arba, valstybei narėi nusprendus, nacionalinė reguliavimo institucija per du mėnesius nuo b punkte nurodyto laikotarpio pabaigos paskiria trečiąją šalį, kuri finansuos projektą arba vykdys statybą, o projekto rengėjas jai pritaria;
- d) tais atvejais, kai, palyginti su įgyvendinimo planu, objektą vėluojama perduoti eksploatuoti daugiau kaip dvejus metus ir du mėnesius, Komisija, gavusi susijusių valstybių narių pritarimą ir visapusiškai su jomis bendradarbiaudama, gali paskelbti kvietimą teikti pasiūlymus, kuriuos leidžiama teikti bet kuriai trečiajai šaliai, galinčiai tapti projektų rengėju ir įgyvendinti projektą pagal nustatytą tvarkaraštį;
- e) taikant c arba d punktus, sistemos operatorius, kurio teritorijoje daromos investicijos, įgyvendinimo operatoriams ar investuotojams arba trečiajai šaliai pateikia visą investicijai įdiegti reikalingą informaciją, susieja naują turtą su perdavimo tinklu ir apskritai deda visas pastangas siekdamas palengvinti investicijos įgyvendinimą ir užtikrinti saugią, patikimą ir veiksmingą bendro intereso projekto objekto eksploataciją ir priežiūrą.

8. Bendro intereso projektą iš Sąjungos sąrašo galima pašalinti laikantis 3 straipsnio 4 dalyje nustatytos procedūros, jeigu jo ištraukimas į tą sąrašą pagrįstas neteisinga informacija, kuri buvo pagrindinis ištraukimo kriterijus, arba jeigu projektas neatitinka Sąjungos teisės.

9. Jeigu projektas išbraukiamas iš Sąjungos sąrašo, panaikiamos visos pagal šį reglamentą nustatytos su bendro intereso projektų statusu susijusios teisės ir prievolės.

Tačiau, jeigu kompetentinga institucija priima nagrinėti paraišką dėl iš Sąjungos sąrašo išbraukto projekto, III skyriuje numatytos

teisės ir prievolės išlieka, išskyrus atvejus, kai projektas išbrauktas iš sąrašo dėl 8 dalyje nurodytų priežasčių.

10. Šis straipsnis neturi poveikio Sąjungos finansinei pagalbai, suteiktai bet kuriam bendro intereso projektui prieš jį pašalinant iš Sąjungos sąrašo.

6 straipsnis

Europos koordinatoriai

1. Jeigu įgyvendinant bendro intereso projektą iškyla didelių sunkumų, Komisija gali, pritarus atitinkamoms valstybėms narėms, ne ilgesniam nei vienu metų laikotarpiui (jį leidžiama pratęsti du kartus) paskirti Europos koordinatorių.

2. Europos koordinatorius:

- a) remia projektus, kuriems jis paskirtas Europos koordinatoriumi, ir užtikrina tarpvalstybinį projekto rengėjų ir visų suinteresuotųjų subjektų bendravimą;
- b) visoms šalims, jeigu reikia, padeda tartis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir gauti projektams reikalingus leidimus;
- c) jei reikia, projekto rengėjams teikia rekomendacijas dėl projekto finansavimo;
- d) užtikrina, kad rengiant ir įgyvendinant projektus atitinkamos valstybės narės skirtų reikiamą paramą ir nustatytų strateginę kryptį;
- e) kiekvienais metais ir, jei tinkama, pasibaigus jam suteiktiems įgaliojimams, Komisijai teikia ataskaitą apie projektų pažangą ir visus sunkumus bei kliūtis, dėl kurių gali būti gerokai vėluojama perduoti eksploatuoti projektų objektus. Komisija ataskaitą perduoda Europos Parlamentui ir atitinkamoms grupėms.

3. Europos koordinatorius pasirenkamas atsižvelgiant į jo patirtį, susijusią su tam tikromis užduotimis, kurios jam paskiriamos įgyvendinant atitinkamus projektus.

4. Sprendime, kuriuo paskiriamas Europos koordinatorius, nurodoma įgaliojimų apimtis ir nustatoma įgaliojimų taikymo trukmė, konkrečios užduotys, atitinkami galutiniai terminai ir naudotina metodika. Koordinavimo pastangos turi būti proporcingos projektų sudėtingumui ir apytiksliai įvertintoms sąnaudoms.

5. Atitinkamos valstybės narės visapusiškai bendradarbiauja su Europos koordinatoriumi, kai jis vykdo 2 ir 4 dalyse nurodytas užduotis.

III SKYRIUS

LEIDIMŲ IŠDAVIMAS IR VISUOMENĖS DALYVAVIMAS

7 straipsnis

Bendro intereso projektų prioritetinis statusas

1. Patvirtinus Sąjungos sąrašą, vykdant bet kokius per leidimų suteikimo procesą priimtus sprendimus, nustatomas šių projektų reikalingumas energetikos politikos požiūriu, nesilaikant išankstinių nuostatų dėl tikslios vietos, maršruto ar projekte naudojamų technologijos.

2. Siekiant užtikrinti veiksmingą su bendro intereso projektais susijusių paraiškų dokumentų administracinį tvarkymą, projekto rengėjai ir visos atitinkamos institucijos pasirūpina, kad šių dokumentų tvarkymas būtų atliktas per kuo trumpesnę teisiškai įmanomą laiką.

3. Kai toks statusas numatytas nacionalinės teisėje, bendro intereso projektams suteikiamas aukščiausios nacionalinės svarbos statusas ir į tokių jų statusą atsižvelgiama vykdant leidimų išdavimo procesus (ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje – vykdant teritorinį planavimą), įskaitant poveikio aplinkai vertinimo procedūras, jeigu toks statusas užtikrinamas nacionaline teise, kurie taikomi atitinkamo tipo energetikos infrastruktūrai.

4. Ne vėliau kaip 2013 m. rugpjūčio 16 d. Komisija paskelbia neprivalomas gaires, siekdama padėti valstybėms narėms apibrėžti tinkamas teisėkūros ir ne teisėkūros priemones, kad būtų supaprastintos poveikio aplinkai vertinimo procedūros ir užtikrintas nuoseklus pagal Sąjungos teisę reikalaujamų bendro intereso projektų poveikio aplinkai vertinimo procedūrų taikymas.

5. Valstybės narės, tinkamai atsižvelgdamos į 4 dalyje nurodytas gaires, įvertina, kurias priemones jos galėtų taikyti siekdamos padaryti racionalesnes poveikio aplinkai vertinimo procedūras ir užtikrinti nuoseklų jų taikymą, ir apie tai informuoja Komisiją.

6. Ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo 4 dalyje nurodytų gairių priėmimo dienos valstybės narės imasi pagal 5 dalį nustatytą ne teisėkūros priemonių.

7. Ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo 4 dalyje nurodytų gairių priėmimo dienos valstybės narės imasi teisėkūros priemonių, kurias jos nustatė pagal 5 dalį. Šios priemonės nedaro poveikio Sąjungos teisėje nustatytiems prievolėms.

8. Atsižvelgiant į Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalies ir Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalies nuostatas dėl poveikio aplinkai, viešojo intereso projektai laikomi viešojo intereso projektais energetikos politikos požiūriu ir gali būti laikomi viršesnio viešojo intereso projektais, jei tenkinamos visos tose direktyvose nustatytos sąlygos.

Jei Komisija turėtų pateikti nuomonę pagal Direktyvą 92/43/EEB, ji ir pagal šio reglamento 9 straipsnį nurodyta kompetentinga institucija užtikrina, kad sprendimas, ar projektas yra viršesnio viešojo intereso, būtų priimtas per terminą, nustatytą pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalį.

8 straipsnis

Leidimų išdavimo proceso organizavimas

1. Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 16 d. kiekviena valstybė narė paskiria vieną nacionalinę kompetentingą instituciją, atsakingą už bendro intereso projektų leidimų išdavimo proceso palengvinimą ir koordinavimą.

2. 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos atsakomybė už bendro intereso projektą ar už konkrečią bendro intereso projektų kategoriją ir (arba) su juo (ja) susijusios užduotys gali būti deleguotos kitai institucijai (arba kita institucija tas užduotis vykdo), jei:

- a) kompetentinga institucija praneša Komisijai apie tą delegavimą ir arba kompetentinga institucija, arba projekto rengėjas paskelbia informaciją apie tai 9 straipsnio 7 dalyje nurodytoje interneto svetainėje;
- b) tik viena kompetentinga institucija atsako už vieną bendro intereso projektą; ji yra vienintelis projekto rengėjo kontaktinis centras vykdant procesą, per kurį priimamas bendrasis sprendimas dėl konkretaus bendro intereso projekto; taip pat ji koordinuoja susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą.

Kompetentinga institucija gali išlaikyti atsakomybę nustatyti terminus, nedarydama poveikio terminams, nustatytiems pagal 10 straipsnį.

3. Kompetentinga institucija imasi veiksmų, nedarant poveikio tarptautinės ir Sąjungos teisės aktuose nustatytiems atitinkamiems reikalavimams, kad palengvintų bendrojo sprendimo priėmimą. Bendrasis sprendimas priimamas per 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą terminą ir pagal vieną iš šių schemų:

- a) integruota schema: kompetentingos institucijos priimamas bendrasis sprendimas yra vienintelis privalomas sprendimas, kuris priimamas laikantis teisės aktų nustatytos leidimų išdavimo procedūros. Jeigu su projektu yra susijusios kitos institucijos, jos, atsižvelgdamos į nacionalinę teisę, gali pareikšti savo nuomonę; ta nuomonė naudojama vykdant procedūrą ir į ją atsižvelgia kompetentinga institucija;
- b) koordinuota schema: bendrasis sprendimas apima įvairius pavienius teisiškai privalomus sprendimus, kuriuos priima keletas atitinkamų kompetentingų institucijų, kurių veiklą turi koordinuoti kompetentinga institucija. Kompetentinga institucija gali sudaryti darbo grupę, kurioje dalyvautų visos atitinkamos institucijos, kad būtų parengtas leidimų išdavimo tvarkaraštis pagal 10 straipsnio 4 dalies b punktą, stebima ir koordinuojama, kaip šio tvarkaraščio laikomasi. Kompetentinga institucija, konsultuodamasi su kitomis atitinkamomis institucijomis, jei taikoma pagal nacionalinę teisę ir nepažeidžiant pagal 10 straipsnį nustatytų terminų, kiekvienu konkrečiu atveju nustato pagrįstą galutinį terminą, per kurį priimami pavieniai sprendimai. Kompetentinga institucija gali priimti pavienį sprendimą kitos atitinkamos nacionalinės institucijos vardu, jeigu ši institucija sprendimo nepriima iki termino pabaigos ir jeigu vėlavimo negalima tinkamai pagrįsti; arba, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje ir tokiu mastu, kiek tai suderinama su Sąjungos teise, kompetentinga institucija gali laikyti, kad toji kita atitinkama nacionalinė institucija arba projektui suteikė savo patvirtinimą, arba jo nesuteikė, jei ta institucija per nustatytą terminą nepriėmė sprendimo. Kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, kompetentinga institucija gali ignoruoti pavienį kitos atitinkamos nacionalinės institucijos sprendimą, jeigu ji laiko, kad šis sprendimas nepakankamai pagrįstas įrodymais, kuriuos pateikė atitinkama nacionalinė institucija; tokiu atveju kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų laikomasi tarptautinės ir Sąjungos teisės nustatytų atitinkamų reikalavimų, ir tinkamai pagrindžia savo sprendimą;
- c) bendradarbiavimo schema: bendrąjį sprendimą koordinuoja kompetentinga institucija. Kompetentinga institucija, konsultuodamasi su kitomis atitinkamomis institucijomis, jei taikoma pagal nacionalinę teisę ir nepažeidžiant pagal 10 straipsnį nustatyto tvarkaraščio, kiekvienu konkrečiu atveju nustato pagrįstą terminą, per kurį priimami pavieniai sprendimai. Ji stebi, ar atitinkamos institucijos laikosi nustatytų terminų.

Jeigu atitinkama institucija nemano, kad per nustatytą terminą ji priims pavienį sprendimą, ji apie tai nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją ir nurodo vėlavimo priežastis. Kompetentinga institucija nustato kitą terminą, iki kurio turi būti priimtas tas pavienis sprendimas, tačiau laikosi pagal 10 straipsnį nustatytų bendrų terminų.

Atsižvelgiant į nacionalinius planavimo ir leidimų išdavimo procesų ypatumus, valstybės narės gali pasirinkti vieną iš trijų schemų, nurodytų pirmos pastraipos a, b ir c punktuose tam, kad būtų lengviau vykdyti ir koordinuoti procedūras; jos pasirenka įgyvendinti efektyviausią schemą. Jei valstybė narė pasirenka bendradarbiavimo schemą, ji Komisijai nurodo savo pasirinkimo priežastis. Komisija atlieka schemų veiksmingumo vertinimą ir parengia ataskaitą, nurodytą 17 straipsnyje.

4. Valstybės narės gali taikyti skirtingas, kaip nustatyta 3 dalyje, schemas bendro intereso projektams sausumoje ir jūroje.

5. Jeigu su bendro intereso projektu susijusius sprendimus reikia priimti dviejose ar daugiau valstybių narių, atitinkamos kompetentingos institucijos imasi visų reikiamų veiksmų efektyviam ir našiam tarpusavio bendradarbiavimui ir koordinavimui užtikrinti, įskaitant 10 straipsnio 4 dalyje nurodytų nuostatų laikymąsi. Valstybės narės siekia numatyti bendras procedūras, visų pirma poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

9 straipsnis

Skaidrumas ir visuomenės dalyvavimas

1. Ne vėliau kaip 2014 m. gegužės 16 d. valstybė narė arba kompetentinga institucija, jei taikoma, bendradarbiaudama su kitomis atitinkamomis institucijomis, paskelbia bendro intereso projektams taikomų leidimų išdavimo procedūrų vadovą. Jeigu reikia, vadovas atnaujinamas ir paskelbiamas viešai. Į vadovą įtraukiama bent VI priedo 1 punkte nurodyta informacija. Vadovas nėra teisiškai privalomas dokumentas, tačiau jame gali būti nurodytos arba cituojamos atitinkamos teisinės nuostatos.

2. Nedarydamos poveikio jokiems Arhuso ir Espo konvencijose ir atitinkamuose Sąjungos teisės nustatytiems reikalavimams, visos leidimų išdavimo procese dalyvaujančios šalys laikosi VI priedo 3 punkte nustatytų visuomenės dalyvavimo principų.

3. Per preliminarų trijų mėnesių laikotarpį nuo leidimų išdavimo proceso pradžios, kaip nustatyta 10 straipsnio 1 dalies a punkte, projekto rengėjas, laikydamasis 1 dalyje numatytame vadove nurodytos tvarkos ir VI priede pateiktų gairių, parengia ir kompetentingai institucijai pateikia visuomenės dalyvavimo koncepciją. Kompetentinga institucija per tris mėnesius prašo iš dalies pakeisti visuomenės dalyvavimo koncepciją arba ją patvirtina; t. y., kompetentinga institucija atsižvelgia į bet kokio pobūdžio visuomenės dalyvavimą ir į konsultacijas, kurios buvo vykdomos prieš pradėdant leidimų išdavimo procesą, jei tas visuomenės dalyvavimas ir konsultacijos atitinka šiame straipsnyje išdėstytus reikalavimus.

Jei projekto rengėjas planuoja daryti svarbių patvirtintos koncepcijos pakeitimų, jis apie tai informuoja kompetentingą instituciją. Tokiu atveju kompetentinga institucija gali prašyti pateikti pakeitimus.

4. Prieš pateikiant pagal 10 straipsnio 1 dalies a punktą kompetentingai institucijai galutinius išsamius paraiškos dokumentus, projekto rengėjas arba, jeigu taip nustatyta nacionalinėje teisėje, kompetentinga institucija organizuoja bent vieną viešą konsultaciją. Tai nedaro poveikio nuostatomis dėl viešų konsultacijų, kurios turi būti vykdomos pateikus prašymą dėl leidimo vykdyti planuojamą veiklą pagal Direktyvos 2011/92/ES 6 straipsnio 2 dalį. Organizuojant viešą konsultaciją VI priedo 3 punkto a papunktyje nurodyti suinteresuotieji subjektai ankstyvame etape informuojami apie projektą; vieša konsultacija padeda nustatyti tinkamiausią vietą ar trajektoriją ir susijusius klausimus, kurie turi būti išnagrinėti paraiškos dokumentuose. Būtiniausi reikalavimai, taikomi šioms viešoms konsultacijoms, nurodyti VI priedo 5 punkte.

Projekto rengėjas prieš pateikdamas paraiškos dokumentus, parengia ataskaitą, kurioje apibendrina su visuomenės dalyvavimu susijusios veiklos rezultatus, įskaitant veiklą, kuri buvo vykdoma prieš pradėdant leidimo išdavimo procesą. Projekto rengėjas pateikia tą ataskaitą kartu su paraiškos dokumentais kompetentingai institucijai. Bendrajame sprendime tinkamai atsižvelgiama į šiuos rezultatus.

5. Jei projekto infrastruktūra kerta dviejų ar daugiau valstybių narių sienas, viešos konsultacijos pagal 4 dalį kiekvienoje atitinkamoje valstybėje narėje organizuojamos per laikotarpį, ne ilgesnį kaip po dviejų mėnesių nuo datos, kada prasidėjo pirmos viešos konsultacijos.

6. Jeigu projektai galėtų padaryti didelį žalingą poveikį vienoje ar daugiau kaimyninių valstybių narių ir jeigu taikomas Direktyvos 2011/92/ES 7 straipsnis ir Espo konvencija, atitinkama informacija pateikiama kaimyninių valstybių narių kompetentingai institucijai. Kaimyninių valstybių narių kompetentinga institucija nurodo, jei tinkama, per pranešimo procesą, ar ji (arba bet kuri kita atitinkama institucija) pageidauja dalyvauti atitinkamoje viešų konsultacijų procedūroje.

7. Projekto rengėjas arba, jeigu taip nustatyta nacionalinėje teisėje, kompetentinga institucija sukuria ir reguliariai atnaujina svetainę, kurioje skelbia atitinkamą informaciją apie bendro intereso projektą ir kuri turi būti susieta su Komisijos svetaine ir atitikti VI priedo 6 punkte nustatytus reikalavimus. Slapta komercinė informacija neatskleidžiama.

Be to, projekto rengėjai atitinkamą informaciją skelbia kitomis tinkamomis informavimo priemonėmis, kuriomis laisvai gali naudotis visuomenė.

10 straipsnis

Leidimų išdavimo proceso trukmė ir vykdymas

1. Leidimų išdavimo procesą sudaro dvi procedūros:

a) procedūra iki paraiškos pateikimo, t. y. laikotarpis nuo leidimų išdavimo proceso pradžios iki kompetentingai institucijai pateiktų paraiškos dokumentų priėmimo dienos, kuris preliminariai trunka dvejus metus.

Ši procedūra apima bet kokių aplinkos apsaugos ataskaitų, kurias turi pateikti projekto rengėjai, rengimą.

Kad leidimų išdavimo procesas būtų pradėtas, projekto rengėjai apie projektą raštu praneša atitinkamų valstybių narių kompetentingai institucijai ir pateikia pakankamai išsamius projekto metmenis. Ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pranešimo gavimo dienos kompetentinga institucija jį raštu patvirtina, taip pat kitų atitinkamų institucijų vardu, arba, jeigu nelaiko projekto tinkamai parengtu, kad būtų galima pradėti leidimų išdavimo procesą, atmeta. Jeigu pranešimas atmetamas, kompetentinga institucija pagrindžia savo sprendimą, taip pat kitų atitinkamų institucijų vardu. Data, kurią kompetentinga institucija patvirtina pranešimo gavimą, laikoma leidimo išdavimo proceso pradžia. Jeigu projektas susijęs su dviem ar keliomis valstybėmis narėmis, leidimų išdavimo proceso pradžia laikoma ta data, kurią paskutinį pranešimą patvirtina kompetentinga institucija;

b) teisės aktu nustatyta leidimų išdavimo procedūra, t. y. laikotarpis nuo pateiktų paraiškos dokumentų patvirtinimo dienos iki dienos, kurią priimamas bendrasis sprendimas, neviršija vienų metų ir šešių mėnesių. Valstybės narės, jeigu laiko esant reikalinga, gali nustatyti ankstesnę termino datą.

2. Bendra 1 dalyje nurodytų dviejų procedūrų trukmė neviršija trejų metų ir šešių mėnesių. Tačiau, jei kompetentinga institucija mano, kad viena ar abi leidimų išdavimo procedūros nebus užbaigtos per 1 dalyje nustatytą laikotarpį, ji kiekvienu konkrečiu atveju prieš pasibaigiant tam laikotarpiui gali nuspręsti pratęsti vieną ar abu terminus ne daugiau kaip devyniais mėnesiais iš viso abiem procedūroms kartu.

Tokiu atveju kompetentinga institucija informuoja atitinkamą grupę ir pateikia jai informaciją apie priemones, kurių imtasi ar kurių bus imtasi, kad leidimų išdavimo procesas būtų užbaigtas per kuo trumpesnę laikotarpį. Grupė gali prašyti kompetentingos institucijos reguliariai informuoti apie šioje srityje daromą pažangą.

3. Valstybėse narėse, kuriose maršruto ar vietovės nustatymas, vykdomas vien konkrečiais planuojamo projekto tikslais, įskaitant konkrečių tinklo infrastruktūros koridorių planavimą, negali būti įtrauktas į procesą, kurį užbaigus priimamas bendrasis sprendimas; atitinkamas sprendimas priimamas per atskirą šešių mėnesių laikotarpį, kuris prasideda tą dieną, kai projekto rengėjas pateikia galutinius ir išsamius paraiškos dokumentus.

Tuo atveju 2 dalyje nurodytas pratęstas laikotarpis sutrumpinamas iki šešių mėnesių; jis taip pat apima šioje dalyje nurodytą procedūrą.

4. Procedūrą iki paraiškos pateikimo sudaro šios dalys:

a) patvirtinusi pranešimą pagal 1 dalies a punktą kompetentinga institucija, glaudžiai bendradarbiaudama su kitomis atitinkamomis institucijomis ir, jei tinkama, remdamasi projekto rengėjo pasiūlymu, nustato informacijos, kurią teikdamas paraišką dėl bendrojo sprendimo turi pateikti projekto rengėjas, turinį ir išsamumo lygį. Nustatant šiuos reikalavimus remiamasi VI priedo 1 punkto e papunktyje nurodytu kontroliniu sąrašu;

b) kompetentinga institucija, glaudžiai bendradarbiaudama su projekto rengėju ir kitomis atitinkamomis institucijomis ir atsižvelgdama į veiklos, vykdomos pagal šio straipsnio a punktą, rezultatus, parengia išsamų leidimų išdavimo proceso tvarkaraštį pagal VI priedo 2 punkto gaires.

Jeigu projekto infrastruktūra kerta dviejų ar daugiau valstybių narių sienas, atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos parengia bendrą tvarkaraštį, siekdamas suderinti savo tvarkaraščius;

c) gavusi pirminius paraiškos dokumentus, kompetentinga institucija, jeigu reikia, savo ir kitų atitinkamų institucijų vardu teikia projekto rengėjui tolesnius prašymus pateikti trūkstamą informaciją; šie prašymai gali būti susiję tik su pagal a punktą nustatytais reikalavimais. Per tris mėnesius nuo trūkstamos informacijos pateikimo dienos kompetentinga institucija raštu patvirtina priėmusi nagrinėti paraišką. Prašymai pateikti papildomos informacijos gali būti teikiami tik tuo atveju, jeigu jie pateisinami naujomis aplinkybėmis.

5. Projekto rengėjas užtikrina, kad paraiškos dokumentai būtų išsamūs ir tinkamos kokybės, ir per procedūrą iki paraiškos pateikimo kuo anksčiau pasirūpina gauti kompetentingos institucijos nuomonę šiuo klausimu. Projekto rengėjas visapusiškai bendradarbiauja su kompetentinga institucija, siek-

damas laikytis terminų ir 4 dalies b punkte nustatyto išsamaus tvarkaraščio.

6. Šiame straipsnyje nustatyti terminai neturi poveikio prievolėms pagal tarptautinę ir Sąjungos teisę ir administracinėms apeliacinėms procedūroms bei skundams teismine tvarka.

IV SKYRIUS

REGULIAVIMO PRIEMONĖS

11 straipsnis

Energetikos sistemą apimanti sąnaudų ir naudos analizė

1. Ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 16 d. Europos elektros ir dujų perdavimo sistemos operatorių tinklai (ENTSO-E ir ENTSO-G) paskelbia ir valstybėms narėms, Komisijai ir agentūrai pateikia savo atitinkamas metodikas, be kita ko, taikomas tinklo ir rinkos modeliavimui, siekiant suderintos II priedo 1 punkto a–d papunkčiuose ir II priedo 2 punkte nurodytoms kategorijoms priskiriamų bendro intereso projektų visą energetikos sistemą apimančios sąnaudų ir naudos analizės Sąjungos lygiu. Tos metodikos taikomos ruošiant visus tolesnius dešimties metų tinklo plėtros planus, kuriuos rengia ENTSO-E arba ENTSO-G pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 8 straipsnį. Metodikos parengiamos laikantis V priede nustatytų principų ir atitinka IV priede išdėstytas taisykles ir rodiklius.

Prieš pateikdami savo atitinkamas metodikas, ENTSO-E ir ENTSO-G rengia išsamias konsultacijas, į kurias įtraukiamos bent jau visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujanti organizacijos (jeigu manoma, kad tai tikslinga, patys suinteresuotieji subjektai) nacionalinės reguliavimo institucijos ir kitos nacionalinės institucijos.

2. Agentūra per tris mėnesius nuo metodikų gavimo dienos dėl jų pateikia nuomonę valstybėms narėms ir Komisijai ir ją paskelbia.

3. Per tris mėnesius nuo agentūros nuomonės gavimo dienos Komisija (jei pageidauja, ir valstybės narės) pareiškia nuomonę dėl metodikų. Nuomonė perduodama ENTSO-E arba ENTSO-G.

4. Per tris mėnesius nuo paskutinės pagal 3 dalį pateiktos nuomonės gavimo dienos ENTSO-E ir ENTSO-G pakoreguoja savo metodikas, tinkamai atsižvelgdami į gautas valstybių narių, Komisijos ir agentūros nuomones, ir jas pateikia Komisijai patvirtinti.

5. Per dvi savaites nuo Komisijos suteikto patvirtinimo ENTSO-E ir ENTSO-G atitinkamas savo metodikas paskelbia savo svetainėse. Gavę prašymą, ENTSO-E ir ENTSO-G Komisijai ir agentūrai pateikia atitinkamus V priedo 1 punkte nustatytus pakankamai tikslus įvesties duomenis ir kitus susijusius tinklo, apkrovos šrautų ir rinkos duomenis, atsižvelgdami į nacionalinę teisę ir atitinkamus konfidencialumo susitarimus. Prašymo gavimo dieną duomenys turi būti galiojantys. Komisija ir agentūra užtikrina, kad jų pareigūnai ar bet kuri kita Komisijos ar agentūros reikmėms analizę atliekanti ir šiuos duomenis naudojanti šalis užtikrintų gautų duomenų konfidencialumą.

6. Metodikos reguliariai atnaujinamos ir tobulinamos pagal 1–5 dalis. Oficialiai pasitarusi su visiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančiomis organizacijomis ir Komisija, agentūra savo iniciatyva arba remdamasi tinkamai pagrįstu nacionalinių reguliavimo institucijų ar suinteresuotųjų subjektų prašymu, tinkamai pagrįsdama prašymą ir pateikdama tvarkaraštį, gali prašyti atlikti tokius atnaujinimus ir patobulinimus. Agentūra skelbia nacionalinių reguliavimo institucijų ir suinteresuotųjų subjektų prašymus ir visus atitinkamus neslaptus komercinės informacijos dokumentus, kuriais remdamasi agentūra pateikė prašymą dėl atnaujinimų ar patobulinimų.

7. Ne vėliau kaip 2015 m. gegužės 16 d. nacionalinės reguliavimo institucijos, bendradarbiaudamos su agentūra, nustato ir viešai paskelbia rodiklių ir atitinkamų pamatinių verčių rinkinį, kad būtų galima palyginti prie II priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų infrastruktūros kategorijų priskiriamų palyginamų projektų investicinio vieneto sąnaudas. Tomis pamatinėmis vertėmis gali naudotis ENTSO-E ir ENTSO-G, atlikdami kitų dešimties metų tinklo plėtros planų sąnaudų ir naudos analizę.

8. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. ENTSO-E ir ENTSO-G Komisijai ir agentūrai kartu pateikia suderintos ir tarpusavyje susijusios elektros energijos ir dujų rinkos ir tinklo modelį, kuris apimtų elektros energijos ir dujų infrastruktūrą, akumuliaciją, saugyklų ir SGD įrenginius, energetikos infrastruktūros prioritetinius koridorius ir sritis ir būtų parengtas laikantis V priede nustatytų principų. Šį modelį Komisijai patvirtinus šio straipsnio 2–4 dalyse nustatyta tvarka, jis įtraukiamas į metodikas.

12 straipsnis

Sąlygų sudarymas tarpvalstybinį poveikį turinčioms investicijoms

1. Su prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose ir II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamu bendro intereso projektu susijusias faktiškai patirtas investicines sąnaudas (neskaitant priežiūros išlaidų) prisiima atitinkamų valstybių narių, kurios patiria grynąjį teigiamą projekto poveikį, atitinkami PSO arba perdavimo infrastruktūros projekto rengėjai ir

šias sąnaudas tokia apimtimi, kiek jų nepadengia mokesčiai už perdavimą apkrauta linija ar kitais mokesčiais, padengia tinklo naudotojai mokėdami už tinklo prieigą tose valstybėse narėse pagal nustatytus tarifus.

2. Prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose ir II priedo 2 priedo nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei bent vienas projekto rengėjas prašo atitinkamų nacionalinių institucijų taikyti šį straipsnį visoms ar daliai projekto sąnaudų. Be to, prie II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei jau atliktas rinkos paklausos vertinimas ir iš jo matyti, kad negalima tikėtis, jog faktiškai patirtas investicines sąnaudas padengs gaunami tarifiniai mokesčiai.

Jeigu yra keli projekto rengėjai, atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos pareikalauja visų projekto rengėjų drauge pateikti paraišką dėl investicijų pagal 3 dalį.

3. Bendro intereso projekto, kuriam taikoma 1 dalis, rengėjai visas atitinkamas nacionalines reguliavimo institucijas nuolat (bent kartą per metus, iki tol, kol objektas bus perduotas eksploatuoti) informuoja apie to projekto pažangą ir nustatytas su juo susijusias sąnaudas bei poveikį.

Kai toks projektas yra pakankamai parengtas, projekto rengėjai, pasikonsultavę su valstybių narių, kurios patiria grynąjį teigiamą projekto poveikį, PSO, pateikia paraišką dėl investicijų. Į tą paraišką dėl investicijų jie įtraukia prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, jį pateikia visoms atitinkamoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir prie jo prideda:

a) konkretaus projekto sąnaudų ir naudos analizę, atitinkančią pagal 11 straipsnį parengtą metodiką ir parengtą atsižvelgiant į naudą, patiriamą didesniu nei atitinkamos valstybės narės mastu, ir

b) verslo planą, kuriame įvertinamas finansinis projekto perspektyvumas, įskaitant pasirinktą finansavimo priemonę, o II priedo 2 punkte nurodytai kategorijai priskiriamu bendro intereso projekto atveju – rinkos tyrimų rezultatus ir

c) jeigu projekto rengėjai susitaria, pagrįstą pasiūlymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo.

Jeigu projektą remia keli operatoriai ar investuotojai, jie savo paraišką pateikia kartu.

Dėl projektų, įtrauktų į pirmąjį Sąjungos bendro intereso projektų sąrašą, projektų rengėjai savo prašymą dėl investavimo pateikia iki 2013 m. spalio 31 d.

Nacionalinės reguliavimo institucijos kiekvieno gautos paraiškos dėl investicijų kopiją informavimo tikslais nedelsdamos perduoda agentūrai.

Nacionalinės reguliavimo institucijos ir agentūra užtikrina slaptos komercinės informacijos konfidencialumą.

4. Per šešis mėnesius nuo vėliausios paraiškos, kuri pateikiama paskutinei iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų, gavimo datos nacionalinės reguliavimo institucijos, pasitarusios su atitinkamais projekto rengėjais, priima suderintus sprendimus dėl investicinių sąnaudų paskirstymo kiekvienam projekto sistemos operatoriui ir tų sąnaudų įtraukimo į tarifus. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti paskirstyti tik dalį sąnaudų arba gali nuspręsti sąnaudas paskirstyti pagal kelių bendro intereso projektų rinkinį.

Paskirstydamos sąnaudas nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į faktines ar numatomas:

— perdavimo apkrauta linija ir kitus mokesčius,

— pajamas, gaunamas pagal PSO tarpusavio kompensavimo mechanizmą, nustatytą pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 13 straipsnį.

Nusprendus sąnaudas paskirstyti tarpvalstybiniu mastu, atsižvelgiama į ekonominio ir socialinio pobūdžio, taip pat su aplinka susijusias projektų sąnaudas ir teikiamą naudą atitinkamose valstybėse narėse ir galimą finansinės paramos poreikį.

Nusprendusios sąnaudas paskirstyti tarpvalstybiniu mastu, atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos, pasikonsultavusios su atitinkamais PSO, siekia bendro susitarimo, pagrįsto (bet neapsiribojant) 3 dalies a ir b punktuose nurodyta informacija.

Jei bendro intereso projektas sumažina neigiamą išorės veiksnių poveikį, pavyzdžiui, tiekiamą aplinkinėmis linijomis, ir tas bendro intereso projektas įgyvendinamas toje valstybėje narėje, kurioje

yra tas neigiamas išorės veiksnys, toks sumažinimas nelaikomas tarpvalstybine nauda, todėl juo remiantis sąnaudos negali būti paskirstytos to neigiamo išorės veiksnio poveikį patiriančių valstybių narių PSO.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi šio straipsnio 4 dalyje nurodytu tarpvalstybiniu sąnaudų paskirstymu, nustatydamos ar tvirtindamos tarifus pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnio 1 dalies a punktą ir Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies a punktą, į sąnaudas, kurias PSO ar kitas projekto rengėjas iš tikrųjų patiria investuodamas, atsižvelgia tiek, kiek šios sąnaudos atitinka veiksmingo ir panašios struktūros operatoriaus sąnaudas.

Apie sąnaudų paskirstymo sprendimą nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos praneša agentūrai ir pateikia visą su sprendimu susijusią informaciją. Visų pirma iš informacijos turi tinkamai paaiškėti priežastys, kuriomis remiantis sąnaudos paskirstytos valstybėms narėms, pavyzdžiui, turi būti pateikta:

- a) nustatyto poveikio, įskaitant poveikį tinklo tarifams, kiekvienai iš atitinkamų valstybių narių įvertinimas;
- b) 3 dalies b punkte nurodyto verslo plano įvertinimas;
- c) informacija, susijusi su regioniniais ar Sąjungos masto teigiamais išoriniais veiksniais, kurie būtų sukurti įgyvendinus projektą;
- d) konsultacijų su atitinkamais projekto rengėjais rezultatai.

Sąnaudų paskirstymo sprendimas yra skelbiamas.

6. Jeigu atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo dienos, kai paraišką gauna paskutinė iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų, nesusitaria dėl prašymo dėl investicijų, jos nedelsdamos informuoja agentūrą.

Šiuo atveju arba gavusi atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų bendrą paraišką, sprendimą dėl paraiškos dėl investicijų, įskaitant šio straipsnio 3 dalyje nurodytą prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, ir dėl investavimo sąnaudų įtraukimo į tarifus būdo agentūra priima per tris mėnesius nuo kreipimosi į agentūrą dienos.

Prieš priimdama tokį sprendimą agentūra konsultuojasi su atitinkamomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir projekto rengėjais. Antroje pastraipoje nurodytą trijų mėnesių laikotarpį galima pratęsti papildomu dviejų mėnesių laikotarpiu, jeigu agentūra siekia gauti papildomos informacijos. Papildomas laikotarpis prasideda kitą dieną po visos informacijos gavimo dienos.

Sąnaudų paskirstymo sprendimas yra skelbiamas. Taikomi Reglamento (EB) Nr. 713/2009 19 ir 20 straipsniai.

7. Visų sprendimų dėl sąnaudų paskirstymo kopijas ir visą su kiekvienu sprendimu susijusią informaciją agentūra nedelsdama perduoda Komisijai. Šią informaciją galima perduoti suvestine forma. Komisija užtikrina slaptos komercinės informacijos konfidencialumą.

8. Šis sąnaudų paskirstymo sprendimas nepažeidžia PSO teisės pateikti paraišką ir nacionalinių reguliavimo institucijų teisės patvirtinti mokesčius už prieigą prie tinklo pagal Direktyvos 2009/72/EB ir Direktyvos 2009/73/EB 32 straipsnį, Reglamento (EB) 714/2009 14 straipsnį ir Reglamento (EB) 715/2009 13 straipsnį.

9. Šis straipsnis netaikomas bendro intereso projektams, kuriems suteikta:

- a) išimtis leidžiant netaikyti Direktyvos 2009/73/EB 32, 33, 34 straipsnių ir 41 straipsnio 6, 8 ir 10 dalių pagal Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį;
- b) išimtis leidžiant netaikyti Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnio 6 dalies, arba išimtis leidžiant netaikyti Direktyvos 2009/72/EB 32 straipsnio ir 37 straipsnio 6 ir 10 dalių pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 17 straipsnį;
- c) nukrypti leidžianti nuostata pagal Direktyvos 2003/55/EB ⁽¹⁾ 22 straipsnį arba
- d) nukrypti leidžianti nuostata pagal Reglamento (EB) Nr. 1228/2003 ⁽²⁾ 7 straipsnį.

13 straipsnis

Paskatos

1. Jeigu prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose ir II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamas bendro intereso projekto rengėjas, plėtodamas projektą, statydamas, eksploatuodamas ar prižiūradamas objektą patiria didesnę riziką,

⁽¹⁾ 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 176, 2003 7 15, p. 57).

⁽²⁾ 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1228/2003 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų (OL L 176, 2003 7 15, p. 1).

palyginti su panašiam infrastruktūros projektui paprastai būdinga rizika, valstybės narės ir nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad šiam projektui būtų suteiktos atitinkamos paskatos pagal Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnio 8 dalį, Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 8 dalį, Reglamento (EB) Nr. 714/2009 14 straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 13 straipsnį.

Pirma pastraipa netaikoma, jei bendro intereso projektui suteikta:

- a) išimtis leidžiant netaikyti Direktyvos 2009/73/EB 32, 33, 34 straipsnių ir 41 straipsnio 6, 8 ir 10 dalių pagal Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį;
- b) išimtis leidžiant netaikyti Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnio 6 dalies, arba išimtis leidžiant netaikyti Direktyvos 2009/72/EB 32 straipsnio ir 37 straipsnio 6 ir 10 dalių pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 17 straipsnį;
- c) išimtis pagal Direktyvos 2003/55/EB 22 straipsnį arba
- d) išimtis pagal Reglamento (EB) Nr. 1228/2003 7 straipsnį.

2. Nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimas suteikti 1 dalyje nurodytas paskatas grindžiamas sąnaudų ir naudos analizės, atliktos taikant pagal 11 straipsnį parengtą metodiką, rezultatais ir visų pirma regioniniu ir Sąjungos lygmeniu projekto daromam teigiamam išoriniu poveikiu. Nacionalinės reguliavimo institucijos toliau analizuoja projekto rengėjų patiriamą konkrečią riziką, jos mažinimo priemones, kurių imtasi, ir to pobūdžio rizikos pagrindimą atsižvelgiant į projekto daromą grynąjį teigiamą poveikį, palyginti su žemesnio lygio rizikos alternatyva. Leidžiamai rizikai visų pirma priskiriama su naujomis perdavimo technologijomis jūroje ir sausumoje susijusi rizika, su nepakankamu sąnaudų padengimu susijusi rizika ir plėtros rizika.

3. Nustatant sprendimu suteikiamą paskatą atsižvelgiama į specifinį patiriamos rizikos pobūdį, ir paskatos priemonė gali apimti, *inter alia*:

- a) išankstinio investavimo taisyklės arba
- b) prieš perduodant eksploatuoti projekto objektą patirtų faktinių sąnaudų pripažinimo taisyklės, arba

c) į projektą investuoto kapitalo papildomos gražos užtikrinimo taisyklės, arba

d) bet kokią kitą reikalingą ir tinkamą laikomą priemonę.

4. Iki 2013 m. liepos 31 d., jei turi, kiekviena nacionalinė reguliavimo institucija pateikia agentūrai savo metodiką ir kriterijus, taikomus vertinant investicijas į elektros ir dujų infrastruktūros projektus ir didesnę su jais susijusią riziką.

5. Iki 2013 m. gruodžio 31 d. agentūra, tinkamai atsižvelgdama į pagal šio straipsnio 4 dalį gautą informaciją, sudaro palankesnes sąlygas dalytis gerąja patirtimi ir teikia rekomendacijas pagal Reglamento (EB) Nr. 713/2009 7 straipsnio 2 dalį dėl:

a) šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paskatų teikimo gairių, remdamasi nacionalinių reguliavimo institucijų gerąja patirtimi;

b) bendros metodikos, naudojamos vertinant didesnę patiriamą riziką, susijusią su investicijomis į elektros ir dujų infrastruktūros projektus, taikymo.

6. Iki 2014 m. kovo 31 d. kiekviena nacionalinė reguliavimo institucija paskelbia savo metodiką ir kriterijus, taikomus vertinant investicijas į elektros ir dujų infrastruktūros projektus ir didesnę su jais susijusią riziką.

7. Jei 5 ir 6 dalyse nurodytų priemonių nepakanka, kad būtų užtikrintas bendro intereso projektų įgyvendinimas nustatytu laiku, Komisija gali paskelbti šiame straipsnyje nustatytų paskatų teikimo gaires.

V SKYRIUS

FINANSAVIMAS

14 straipsnis

Projektų atitiktis Sąjungos finansinės pagalbos skyrimo kriterijams

1. Prie II priedo 1, 2 ir 4 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams galima skirti Sąjungos finansinę pagalbą dotacijomis tyrimams ir finansinėms priemonėms.

2. Prie II priedo 1 punkto a–d papunkčiuose ir II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams, išskyrus elektros energijos akumuliavimo naudojant hidroakumuliacines elektrines projektus, taip pat gali būti skiriama Sąjungos finansinė pagalba dotacijomis darbams, jeigu jie atitinka visus šiuos kriterijus:

a) pagal 12 straipsnio 3 dalies a punktą atlikus konkrečius projekto sąnaudų ir naudos analizę, pateikiama įrodymų, kad projektas daro didelį teigiamą išorinį poveikį, pavyzdžiui, susijusį su tiekimo saugumu, solidarumu ar naujovėmis;

b) dėl projekto pagal 12 straipsnį priimtas tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo sprendimas; arba, jeigu bendro intereso projektai priskiriami prie II priedo 1 punkto c papunktyje nurodytos kategorijos ir dėl šios priežasties nepriimamas tarpvalstybinis sąnaudų paskirstymo sprendimas, projektu turi būti siekiama teikti paslaugas tarpvalstybiniu mastu, diegti technologines naujoves ir užtikrinti tarptautinio tinklo eksploatavimo saugą;

c) projektas nėra komerciškai perspektyvus pagal verslo planą ir kitus įvertinimus, kuriuos visų pirma atlieka galimi investuotojai ar kreditoriai arba nacionalinė reguliavimo institucija. Vertinant projektų komercinį perspektyvumą atsižvelgiama į 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą dėl paskatų ir jo pagrindimą.

3. Bendro intereso projektams, vykdomiems pagal 5 straipsnio 7 dalies d punkte nurodytą procedūrą, taip pat galima skirti Sąjungos finansinę pagalbą dotacijomis darbams, jei jie atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.

4. Prie II priedo 1 punkto e papunktyje ir 4 punkte nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams galima taip pat skirti Sąjungos finansinę pagalbą dotacijomis darbams, jeigu atitinkamo projekto rengėjai gali aiškiai įrodyti didelį teigiamą projekto išorės veiksnių poveikį ir komercinio perspektyvumo stoką, remdamiesi verslo planu ir kitais vertinimais, kuriuos visų pirma atlieka galimi investuotojai ar kreditoriai arba, jei taikoma, nacionalinė reguliavimo institucija.

15 straipsnis

Sąjungos finansinės pagalbos teikimo kriterijų gairės

Konkretūs 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti kriterijai ir 4 straipsnio 4 dalyje nurodyti parametrai taip pat yra uždaviniai, kuriais remiamasi atitinkamame reglamente dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės nustatant Sąjungos finansinės pagalbos teikimo kriterijus.

16 straipsnis

Delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Įgaliojimai priimti 3 straipsnyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ketverių metų laikotarpiui nuo 2013 m. gegužės 15 d. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki šio laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas ar Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 3 straipsnyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 3 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviems mėnesiams.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

Ne vėliau kaip 2017 m. Komisija paskelbia bendro intereso projektų įgyvendinimo ataskaitą ir pateikia ją Europos Parlamentui ir Tarybai. Šioje ataskaitoje įvertinama:

- a) pagal 3 straipsnį atrinktų bendro intereso projektų planavimo, parengimo, jų objektų statybos ir perdavimo eksploatuoti pažanga ir, jeigu taikoma, įgyvendinimo vėlavimas ir kiti iškilę sunkumai;
 - b) Sąjungos skirtos ir bendro intereso projektams panaudotos lėšos, palyginti su visa finansuojamų bendro intereso projektų verte;
 - c) elektros energijos ir dujų sektorių atveju – jungčių tarp valstybių narių didinimas, atitinkama energijos kainų raida ir tinklo sistemos trikties atvejų skaičius, jų priežastys ir su jais susijusios ekonominės sąnaudos;
- d) su leidimų išdavimu ir visuomenės dalyvavimu susiję klausimai, ypač:
 - i) vidutinė ir ilgiausia bendra bendro intereso projektų leidimų išdavimo procesų trukmė, įskaitant kiekvieno procedūros iki paraiškos pateikimo etapo trukmę, palyginti su 10 straipsnio 4 dalyje nurodytiems pradiniais svarbiausiems etapams numatytais terminais;
 - ii) pasipriešinimo bendro intereso projektams lygis (visų pirma vykstant viešoms konsultacijoms raštu pateiktų prieštaravimų skaičius, teisinėmis priemonėmis grindžiamų veiksmų skaičius);
 - iii) geriausios ir naujoviškos praktikos, susijusios su suinteresuotųjų subjektų įtraukimu ir poveikio aplinkai mažinimu per leidimų išdavimo procesą apžvalga;
 - iv) 8 straipsnio 3 dalyje nurodytų schemų veiksmingumas atsižvelgiant į 10 straipsnyje numatytų terminų laikymąsi;
 - e) su reguliavimo priemonėmis susiję klausimai, ypač:
 - i) bendro intereso projektų, dėl kurių pagal 12 straipsnį priimtas sprendimas tarptautiniu mastu paskirstyti sąnaudas, skaičius;
 - ii) bendro intereso projektų, kuriems pagal 13 straipsnį suteiktos konkrečios paskatos, skaičius ir tipas;
 - f) šio reglamento veiksmingumas prisidedant prie 2014 ir 2015 m. rinkos integracijos tikslų, 2020 m. klimato ir energetikos politikos tikslų ir perėjimo prie ilgalaikio mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2050 m. tikslo.

18 straipsnis

Informavimas ir viešinimas

Komisija per šešis mėnesius nuo pirmojo Sąjungos sąrašo patvirtinimo dienos sukuria plačiąjai visuomenei lengvai prieinamą infrastruktūros skaidrumo platformą, įskaitant internetinę platformą. Joje pateikiama ši informacija:

- a) kiekvienam bendro intereso projektui skiriama bendro pobūdžio atnaujinama informacija, įskaitant geografinę informaciją;
- b) kiekvieno bendro intereso projekto įgyvendinimo planas, kaip nurodyta 5 straipsnio 1 dalyje;

c) susijusių bendro intereso projektų sąnaudų ir naudos analizės, atliktos remiantis pagal 11 straipsnį parengta metodika, pagrindiniai rezultatai, išskyrus bet kokią slaptą komercinę informaciją;

d) Sąjungos sąrašas;

e) Sąjungos kiekvienam bendro intereso projektui skirtos ir panaudotos lėšos.

19 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Šis reglamentas neturi poveikio Komisijos teikiamos finansinės pagalbos skyrimui, tęstinumui ar jos keitimui, kai ši pagalba remiantis pagal 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 680/2007, nustatantį bendrąsias taisykles dėl Bendrijos finansinės paramos teikimo transeuropinių transporto ir energetikos tinklų srityse ⁽¹⁾ paskelbtais kvietimais teikti paraišką teikiama Sprendimo Nr. 1364/2006/EB I ir III prieduose išvardytiems projektams arba atsižvelgiant į užduotis, pagrįstas atitinkamomis TEN-E skirtų išlaidų kategorijomis, kaip apibrėžta 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1083/2006, nustatančiame bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo ⁽²⁾.

Bendro intereso projektams, kurių leidimų išdavimo procesas yra pradėtas ir dėl kurių projekto rengėjas pateikė paraišką iki 2013 m. lapkričio 16 d., III skyriaus nuostatos netaikomos.

20 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 713/2009 pakeitimai

Reglamento (EB) Nr. 713/2009 22 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Pateikus prašymą dėl išimties taikymo pagal 9 straipsnio 1 dalį ir dėl agentūros sprendimo dėl sąnaudų paskirstymo tarpvalstybiniu mastu pagal 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių ^(*) 12 straipsnį, agentūrai mokami mokesčiai.

^(*) OL L 115, 2013 4 25, p. 39.“

⁽¹⁾ OL L 162, 2007 6 22, p. 1.

⁽²⁾ OL L 210, 2006 7 31, p. 25.

21 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 714/2009 daliniai pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 714/2009 iš dalies keičiamas taip:

1) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies a punktą pakeičiamas taip:

„a) bendras tinklo eksploatavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti tinklo eksploatacijos įprastomis ir avarinėmis sąlygomis koordinavimą, įskaitant bendrą incidentų klasifikavimo skalę, ir mokslinių tyrimų planus. Šiose priemonėse, *inter alia*, nurodoma:

i) informacija, įskaitant tinkamą kitos dienos, tos dienos informaciją ir tikrą laiką informaciją, naudingą siekiant pagerinti veiklos koordinavimą, taip pat optimalus informacijos rinkimo dažnumas ir dalijimasis tokia informacija;

ii) technologinė keitimosi tikrą laiką informacija platforma ir, jei tinkama, technologinės i papunktyje nurodytos informacijos rinkimo ir perdavimo platformos, taip pat procedūrų, kurias taikant galima padidinti perdavimo sistemos operatorių veiklos koordinavimą, įgyvendinimas, siekiant ateityje toki koordinavimą taikyti Sąjungos lygmeniu;

iii) kaip perdavimo sistemos operatoriai pateikia veiklos informaciją agentūrai ir kitiems perdavimo sistemos operatoriams ar bet kuriems subjektams, tinkamai įgaliojantiems juos remti siekiant veiklos koordinavimo, ir

iv) kad perdavimo sistemos operatoriai paskiria kontaktinį centrą, atsakingą už atsakymą į agentūros ar kitų perdavimo sistemos operatorių ar bet kurių kitų tinkamai įgaliojusių subjektų, kaip nurodyta iii papunktyje, pateikus tokios informacijos prašymus.

ENTSO-E ne vėliau kaip 2015 m. gegužės 16 d. agentūrai ir Komisijai pateikia su i–iv papunkčių nuostatomis susijusias priimtas specifikacijas.

Per 12 mėnesių nuo specifikacijų priėmimo dienos agentūra pateikia nuomonę, kurioje ji išnagrinėja, ar šios specifikacijos pakankamai prisideda prie tarpvalstybinės prekybos skatinimo ir optimalaus Europos elektros energijos perdavimo tinklo valdymo, koordinuoto eksploatavimo, veiksmingo naudojimo ir tinkamos techninės raidos užtikrinimo.“;

b) 10 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) grindžiamas nacionaliniais investavimo planais, atsižvelgiant į 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus regioninius investavimo planus, ir, jei reikia, Sąjungos lygmens su tinklo planavimu susijusius aspektus, kaip nurodyta 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių (*); atliekama sąnaudų ir naudos analizė taikant to reglamento 11 straipsnyje nustatytą metodiką;

(*) OL L 115, 2013 4 25, p. 39.“

2) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Sąnaudos

Šio reglamento 4–12 straipsniuose ir Reglamento (ES) Nr. 347/2013 11 straipsnyje nurodytos veiklos, kurią vykdo ENTSO-E, sąnaudas padengia PSO ir į jas atsižvelgiama apskaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina tas sąnaudas tik tuo atveju, jei jos pagrįstos ir tinkamos.“;

3) 18 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„4a. Komisija gali priimti PSO veiklos koordinavimo įgyvendinimo gaires Sąjungos lygmeniu. Tos gairės turi atitikti šio reglamento 6 straipsnyje nurodytus tinklo kodeksus ir būti jais pagrįstos, taip pat jos turi būti pagrįstos priimtomis specifikacijomis ir šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies a punkte nurodyta agentūros nuomone. Priimdama gaires Komisija atsižvelgia į tai, kad esama regioninių ir nacionalinių veiklos reikalavimų skirtumų.

Gairės priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

4) 23 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (*), 5 straipsnis.

(*) OL L 55, 2011 2 28, p. 13.“

22 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 daliniai pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 iš dalies keičiamas taip:

1) 8 straipsnio 10 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) grindžiamas nacionaliniais investavimo planais, atsižvelgiant į 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus regioninius investavimo planus, ir, jei reikia, Sąjungos lygmens su tinklo planavimu susijusius aspektus, kaip nurodyta 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių (*); atliekama sąnaudų ir naudos analizė taikant to reglamento 11 straipsnyje nustatytą metodiką.

(*) OL L 115, 2013 4 25, p. 39.“

2) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Sąnaudos

Šio reglamento 4–12 straipsniuose ir Reglamento (ES) Nr. 347/2013 11 straipsnyje nurodytos veiklos, kurią vykdo ENTSO-G, sąnaudas padengia PSO ir į jas atsižvelgiama apskaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina tas sąnaudas tik tuo atveju, jei jos pagrįstos ir tinkamos.“

23 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas Nr. 1364/2006/EB panaikinamas nuo 2014 m. sausio 1 d. Sprendimo Nr. 1364/2006/EB I ir III prieduose išvardytų projektų atveju pagal šį reglamentą nesuteikiama jokių teisių.

24 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2013 m. birželio 1 d., išskyrus 14 ir 15 straipsnius, kurie taikomi nuo tos dienos, kurią įsigalioja atitinkamas reglamentas dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. balandžio 17 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkė
L. CREIGHTON

I PRIEDAS

ENERGETIKOS INFRASTRUKTŪROS PRIORITETINIAI KORIDORIAI IR SRITYS

Šis reglamentas taikomas šiems transeuropinės energetikos infrastruktūros koridoriams ir sritims:

1. PRIORITETINIAI ELEKTROS ENERGIJOS KORIDORIAI

- 1) Jėginių Šiaurės jūrose tinklas (angl. NSOG): integruoto elektros tinklo jūroje plėtra ir atitinkamos jungtys Šiaurės jūroje, Airijos jūroje, Lamanšo sąsiauryje, Baltijos jūroje ir gretimuose vandenyse, kad iš atsinaujinančiųjų jūros energijos išteklių pagaminta elektros energija būtų transportuojama į vartojimo ir akumuliavimo centrus ir būtų padidinti tarpvalstybiniai elektros energijos mainai.

Susijusios valstybės narės: Airija, Belgija, Danija, Jungtinė Karalystė, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Švedija ir Vokietija.

- 2) Šiaurės–pietų elektros energijos jungtys Vakarų Europoje (angl. NSI West Electricity): jungtys tarp regiono valstybių narių ir su Viduržemio jūros regiono, įskaitant Iberijos pusiasalį, trečiosiomis valstybėmis, visų pirma siekiant integruoti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją ir sustiprinti vidaus tinklo infrastruktūrą, kad būtų paskatinta regiono rinkos integracija.

Susijusios valstybės narės: Airija, Austrija, Belgija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija ir Vokietija.

- 3) Šiaurės–pietų elektros energijos jungtys Vidurio, Rytų ir Pietryčių Europoje (angl. NSI East Electricity): jungtys ir vidaus linijos šiaurės–pietų ir rytų–vakarų kryptimis, siekiant baigti kurti vidaus rinką ir integruoti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją.

Susijusios valstybės narės: Austrija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Italija, Kipras, Kroatija ⁽¹⁾, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija.

- 4) Baltijos šalių energijos rinkos elektros energijos jungčių planas (angl. BEMIP Electricity): jungtys tarp Baltijos regiono valstybių narių ir atitinkamas vidaus tinklų infrastruktūros stiprinimas, siekiant išspręsti Baltijos valstybių atskyrimo klausimą ir paskatinti regiono rinkos integraciją, *inter alia*, siekiant integruoti regione iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą energiją.

Susijusios valstybės narės: Danija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Suomija, Švedija, Vokietija.

2. PRIORITETINIAI DUJŲ KORIDORIAI

- 5) Šiaurės–pietų dujų jungiamieji vamzdynai Vakarų Europoje (angl. NSI West Gas): dujų srautams šiaurės–pietų kryptimis skirta dujų infrastruktūra Vakarų Europoje, siekiant dar labiau įvairinti tiekimo maršrutus ir padidinti trumpalaikio dujų tiekimo patikimumą.

Susijusios valstybės narės: Airija, Belgija, Danija, Jungtinė Karalystė, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Prancūzija, Portugalija ir Vokietija.

- 6) Šiaurės–pietų dujų jungiamieji vamzdynai Vidurio, Rytų ir Pietryčių Europoje (angl. NSI East Gas): tarpregioninių ir regioninių jungčių dujų infrastruktūra Baltijos jūros regione, Adrijos ir Egėjo jūrose, rytiniame Viduržemio jūros baseine ir Juodojoje jūroje, siekiant labiau įvairinti dujų tiekimo šaltinius ir padidinti dujų tiekimo saugumą.

Susijusios valstybės narės: Austrija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Italija, Kipras, Kroatija ⁽¹⁾, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija.

- 7) Pietinis dujų koridorius (angl. SGC): dujų perdavimo iš Kaspijos jūros baseino, Centrinės Azijos, Artimųjų Rytų ir rytinės Viduržemio jūros baseino dalies į Sąjungą infrastruktūra, siekiant labiau įvairinti dujų tiekimo šaltinius.

⁽¹⁾ Kai Kroatija taps ES nare, nuo įstojimo dienos.

Susijusios valstybės narės: Austrija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Italija, Kipras, Kroatija ⁽¹⁾, Lenkija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija.

- 8) Baltijos šalių energijos rinkos dujų sektoriaus jungčių planas (angl. *BEMIP Gas*): dujų infrastruktūra, kuria siekiama išspręsti trijų Baltijos valstybių ir Suomijos atskyrimo ir jų priklausomumo nuo vieno tiekėjo klausimą, atitinkamai labiau įvairinti tiekimo šaltinius ir padidinti dujų tiekimo saugumą Baltijos jūros regione.

Susijusios valstybės narės: Danija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Suomija, Švedija, Vokietija.

3. PRIORITETINIAI NAFTOS KORIDORIAI

- 9) Naftos tiekimo jungtys Vidurio ir Rytų Europoje (angl. *OSC*): Vidurio ir Rytų Europos naftos vamzdinių tinklo sąveika, siekiant didinti tiekimo saugumą ir mažinti pavojų aplinkai.

Susijusios valstybės narės: Austrija, Čekija, Kroatija ⁽¹⁾, Lenkija, Slovakija, Vengrija, Vokietija.

4. PRIORITETINĖS TEMINĖS SRITYS

- 10) Pažangiųjų tinklų plėtra: pažangiųjų tinklų technologijų taikymas visoje Sąjungoje, siekiant veiksmingai integruoti visų prie elektros tinklo prisijungusių naudotojų elgseną ir veiksmus, visų pirma didelių atsinaujinančiųjų išteklių ar decentralizuotųjų energijos išteklių elektros energijos kiekių gamybą ir atsaką į vartotojų poreikius.

Susijusios valstybės narės: visos.

- 11) Elektros energijos magistralės: iki 2020 m. turi būti nutiestos pirmosios elektros energijos magistralės, siekiant visoje Sąjungoje sukurti elektros energijos magistralių sistemą, kuri būtų pajėgi:

- a) priimti vis daugiau perteklinės energijos, pagaminamos Šiaurės ir Baltijos jūrose ir jų pakrantėse veikiančių vėjo jėgainių, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos, kurios vis daugiau pagaminama Rytų bei Pietų Europoje ir Šiaurės Afrikoje;
- b) sujungti šiuos naujus elektros energijos gamybos centrus su pagrindiniais akumuliavimo centrais Šiaurės valstybėse, Alpėse ir kituose regionuose, kuriuose yra pagrindiniai elektros energijos vartotojų centrai, ir
- c) spręsti vis įvairesnio ir decentralizuoto elektros energijos tiekimo uždavinius ir lanksčios elektros energijos paklausos klausimus.

Susijusios valstybės narės: visos.

- 12) Tarpvalstybinis anglies dioksido tinklas: anglies dioksido transportavimo infrastruktūros tarp valstybių narių ir su kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis sukūrimas, siekiant sukurti anglies dioksido surinkimo ir saugojimo sistemą.

Susijusios valstybės narės: visos.

⁽¹⁾ Kai Kroatija taps ES nare, nuo įstojimo dienos.

II PRIEDAS

ENERGETIKOS INFRASTRUKTŪROS KATEGORIJOS

Siekiant įgyvendinti I priede išvardytus energetikos infrastruktūros prioritetus plėtotina šių kategorijų energetikos infrastruktūra:

1) elektros energijos sektoriuje:

- a) aukštos įtampos antžeminės perdavimo linijos, jeigu jos suprojektuotos 220 kV ar aukštesnei įtampai, ir požeminiai ir povandeniniai perdavimo kabeliai, jeigu jie suprojektuoti 150 kV ar aukštesnei įtampai;
- b) visų pirma elektros energijos magistralių atveju: bet kokia fizinė įranga, skirta elektros energijai transportuoti aukštos ir labai aukštos įtampos linijomis, siekiant didelius vienos ar kelių valstybių narių arba trečiųjų valstybių elektros energijos gamybos ar akumuliacijos pajėgumus sujungti su plataus masto elektros energijos vartojimo vienoje ar keliose valstybėse narėse pajėgumais;
- c) elektros energijos akumuliacijos įrenginiai, naudojami elektrai nuolat arba laikinai akumuliuoti antžeminiuose arba požeminiuose įrenginiuose arba geologiniuose objektuose, jeigu jie yra tiesiogiai sujungti su aukštos įtampos elektros perdavimo linijomis, skirtomis 110 kV ar aukštesnei įtampai;
- d) bet kokia įranga ar įrenginiai, būtini saugiam, patikimam ir veiksmingam a–c punktuose apibrėžtų sistemų veikimui užtikrinti, įskaitant visų lygių įtampos ir pastovių apsaugos, stebėjimo ir kontrolės sistemas;
- e) bet kokia įranga ar įrenginys, tiek perdavimo, tiek vidutinės įtampos paskirstymo lygmenis, kuriuo siekiama užtikrinti dvikryptį skaitmeninį ryšį ir elektros energijos gamybos, perdavimo, paskirstymo ir vartojimo elektros tinkle tikralaikį ar beveik tikralaikį interaktyvų ir išmanųjį stebėjimą ir valdymą, kad plėtojant tinklą būtų veiksmingai integruojama visų prie tinklo prisijungusių naudotojų – elektros energijos gamintojų, vartotojų ir abi šias veiklas vykdančių subjektų – elgsena ir veiksmai ir taip būtų sukurta ekonomiškai veiksminga, tvari elektros energijos sistema, kuri pasižymėtų mažais nuostoliais, aukšta kokybe, tiekimo saugumu ir sauga;

2) dujų sektoriuje:

- a) gamtinių dujų ir biodujų perdavimo vamzdynai, kurie sudaro daugiausia aukšto slėgio vamzdynus jungiantį tinklą, išskyrus aukšto slėgio vamzdynus, naudojamus gavybai ir vietiniam gamtinių dujų paskirstymui;
- b) su pirmiau minėtais aukšto slėgio dujų vamzdynais sujungti požeminiai akumuliacijos objektai;
- c) suskystintųjų gamtinių dujų arba suslėgtųjų gamtinių dujų priėmimo, saugojimo, pakartotinio dujinimo ar slėgio sumažinimo įrenginiai;
- d) bet kokia įranga ar įrenginys, būtini saugiam, patikimam ir veiksmingam sistemos eksploatavimui arba siekiant užtikrinti galimybę naudoti transportavimo abiem kryptimis pajėgumus, įskaitant kompresorines stotis;

3) naftos sektoriuje:

- a) žalios naftos transportavimo vamzdynai;
- b) siurblinės ir saugojimo įrenginiai, reikalingi eksploatuojant žalios naftos vamzdynus;
- c) bet kokia įranga ar įrenginys, būtini tinkamam, saugiam ir veiksmingam atitinkamos sistemos eksploatavimui, įskaitant apsaugos, stebėjimo ir kontrolės sistemas ir reversinių srautų įtaisus;

4) anglies dioksido sektoriuje:

- a) specialūs vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą, naudojami antropogeninės kilmės anglies dioksidui transportuoti daugiau nei iš vieno šaltinio (t. y. iš pramoninių įrenginių (įskaitant elektrines), kuriuose vykstant degimo procesui ar kitoms cheminėms reakcijoms, kuriems naudojami iškastiniai arba neiškastiniai junginiai, kurių sudėtyje yra anglies, susidaro anglies dioksido dujos), skirti nuolatiniam geologiniam anglies dioksido saugojimui pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB ⁽¹⁾;
- b) anglies dioksido suskystinimo ir tarpinio saugojimo įrenginiai ketinant jį transportuoti toliau. Šiai infrastruktūrai nepriskiriama geologinėse formacijose įrengta infrastruktūra, naudojama nuolatiniam geologiniam anglies dioksido saugojimui pagal Direktyvą 2009/31/EB, ir su tuo susiję paviršiaus bei įleidimo įrenginiai;
- c) bet kokia įranga ar įrenginys, būtini tinkamam, saugiam ir veiksmingam atitinkamos sistemos eksploatavimui, įskaitant apsaugos, stebėjimo ir kontrolės sistemas.

(1) OL L 140, 2009 6 5, p. 114.

III PRIEDAS

REGIONINIAI BENDRO INTERESO PROJEKTŲ SĄRAŠAI

1. GRUPIŲ TAISYKLĖS

- 1) Prie II priedo 1 punkte nurodytų kategorijų priskiriamų elektros energijos projektų atveju kiekvieną grupę sudaro valstybių narių, nacionalinių reguliavimo institucijų, PSO, taip pat Komisijos, agentūros ir ENTSO-E atstovai.

Prie II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamų dujų projektų atveju kiekvieną grupę sudaro valstybių narių, nacionalinių reguliavimo institucijų, PSO, taip pat Komisijos, agentūros ir ENTSO-G atstovai.

Prie II priedo 3 ir 4 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamų naftos ir anglies dioksido transportavimo projektų atveju kiekvieną grupę sudaro valstybių narių atstovai, su kiekvienu I priede nustatytu atitinkamu prioritetu susiję projekto rengėjai ir Komisija.

- 2) Grupių sprendimus priimančiosios organai gali jungtis. Visos grupės arba sprendimus priimančiosios organai prireikus susitinka ir aptaria visoms grupėms bendrus klausimus; gali būti aptariamai su tarpregioniniu nuoseklumu susiję klausimai arba į preliminarinius regioninius sąrašus įtrauktų pasiūlytų projektų skaičius, kuris gali tapti pernelyg didelis.
- 3) Kiekviena grupė savo darbą organizuoja atsižvelgdama į regioninio bendradarbiavimo pastangas pagal Direktyvos 2009/72/EB 6 straipsnį, Direktyvos 2009/73/EB 7 straipsnį, Reglamento (EB) Nr. 714/2009 12 straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 12 straipsnį, taip pat į kitas esamas regioninio bendradarbiavimo struktūras.
- 4) Atsižvelgdama į tai, kas būtina I priede nurodytam atitinkamam prioritetui įgyvendinti, kiekviena grupė kviečia projektus, kurie gali būti pripažinti bendro intereso projektais, rengėjus, ES kandidačių ir galimų kandidačių šalių nacionalinių administracijų ir reguliavimo institucijų atstovus, PSO, Europos ekonominės erdvės ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybes nares, Energijos bendrijos institucijas ir įstaigas, Europos kaimynystės politikos valstybes ir valstybes, su kuriomis Sąjunga yra užmezgusi konkretų bendradarbiavimą energetikos srityje. Sprendimas pakviesti trečiųjų valstybių atstovus grindžiamas konsensusu.
- 5) Kiekviena grupė konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotiesiems subjektams atstovaujantiomis organizacijomis ir, jei laiko tinkama, tiesiogiai su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant gamintojus, paskirstymo sistemos operatorius, tiekėjus, vartotojus ir aplinkos apsaugos organizacijas. Jeigu to reikia, kad įvykdytų savo užduotis, grupė gali organizuoti svarstymus ar konsultacijas.
- 6) 18 straipsnyje nurodytoje skaidrumo platformoje Komisija skelbia vidaus taisykles, atnaujintą organizacijų narių sąrašą, reguliariai atnaujinamą informaciją apie darbo pažangą, posėdžių darbotvarkes ir galutines kiekvienos grupės išvadas ir sprendimus.
- 7) Komisija, agentūra ir grupės siekia skirtingų grupių veiklos suderinamumo. Šiuo tikslu Komisija ir agentūra užtikrina, jei tinkama, kad atitinkamos grupės keičiasi informacija, susijusia su visais tarpregioninio intereso darbais.

Nacionalinių reguliavimo institucijų ir agentūros dalyvavimas grupių veikloje netrukdo vykdyti jų uždavinių ir pareigų pagal šį reglamentą arba Direktyvos 2009/72/EB 36 ir 37 straipsnius ir Direktyvos 2009/73/EB 40 ir 41 straipsnius, arba pagal Reglamentą (EB) Nr. 713/2009.

2. REGIONINIŲ SĄRAŠŲ SUDARYMO PROCESAS

- 1) Projekto, kuris gali būti pripažintas bendro intereso projektu, rengėjai, pageidaujantys, kad projektui būtų suteiktas bendro intereso projekto statusas, grupei pateikia prašymą projektą atrinkti kaip bendro intereso projektą, pateikdami:
 - jų projektų indėlio įgyvendinant I priede nurodytus prioritetus įvertinimą,
 - analizę, kaip projektas atitinka 4 straipsnyje apibrėžtus atitinkamus kriterijus,
 - konkrečių projektų, kurie pakankamai parengti, sąnaudų ir naudos analizę laikantis 21 ir 22 straipsnių ir remiantis pagal 11 straipsnį ENTSO-E ar ENTSO-G parengtos metodikos, ir
 - bet kokią kitą vertinant projektą svarbią informaciją.
 - 2) Visi gavėjai užtikrina slaptos komercinės informacijos konfidencialumą.
 - 3) Patvirtinus pirmąjį Sąjungos sąrašą, visi į vėliau patvirtintus sąrašus įtraukti prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose nurodytų kategorijų priskiriami siūlomi elektros energijos perdavimo ir akumuliacijos projektai turi būti įtraukiami į naujausią turimą elektros energijos sektoriaus dešimties metų tinklo plėtros planą, kurį pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnį parengė ENTSO-E.
 - 4) Patvirtinus pirmąjį Sąjungos sąrašą, visi į vėliau patvirtintus Sąjungos sąrašus įtraukti prie II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriami dujų infrastruktūros projektai įtraukiami į naujausią turimą dujų sektoriaus dešimties metų tinklo plėtros planą, kurį pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 8 straipsnį parengė ENTSO-G.
 - 5) Projektų pasiūlymus, kurie pateikti įtraukti į pirmąjį Sąjungos sąrašą ir kurie anksčiau nebuvo įvertinti pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnį, visos Sąjungos sistemos atžvilgiu vertina:
 - ENTSO-E pagal naujausiame turimame elektros sektoriaus dešimties metų tinklo plėtros plane taikytą metodiką prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose nurodytų kategorijų priskiriamiems projektams,
 - ENTSO-G arba trečioji šalis, nuosekliai taikydami objektyvią metodiką prie II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamiems projektams.
- Siekiant, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos ir proceso skaidrumas, ne vėliau kaip 2014 m. sausio 16 d. Komisija paskelbia gaires dėl kriterijų, kuriuos turi taikyti ENTSO-E ir ENTSO-G, rengdami jų atitinkamus dešimties metų tinklo plėtros planus, nurodytus 3 ir 4 punktuose.
- 6) Prie II priedo 4 punkte nurodytos kategorijos priskiriami siūlomi anglies dioksido transportavimo projektai pateikiami kaip bent dviejų valstybių narių parengto tarpvalstybinės anglies dioksido transportavimo ir saugojimo infrastruktūros sukūrimo plano, kurį atitinkamos valstybės narės ar šių valstybių narių paskirti subjektai pateikia Komisijai, dalis.
 - 7) Prie II priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamų projektų atveju, jei įmanoma, vystydamos regioninį bendradarbiavimą nacionalinės reguliavimo institucijos ir, prireikus, agentūra (Direktyvos 2009/72/EB 6 straipsnis ir Direktyvos 2009/73/EB 7 straipsnis) tikrina, ar nuosekliai laikomasi kriterijų ir (arba) sąnaudų ir naudos analizės metodikos, ir vertina šių projektų tarpvalstybinę svarbą. Savo vertinimą jos pateikia grupei.

- 8) Prie II priedo 3 ir 4 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamų siūlomų naftos ir anglies dioksido transportavimo projektų atveju Komisija vertina 4 straipsnyje nustatytų kriterijų taikymą. Prie II priedo 4 punkte nurodytų kategorijų priskiriamų siūlomų anglies dioksido transportavimo projektų atveju Komisija taip pat atsižvelgia į plėtros ateityje galimybes siekiant įtraukti kitas valstybes nares. Komisija savo vertinimą pateikia grupei.
- 9) Kiekviena valstybė narė, kurios teritorijoje projektas nėra vykdomas, tačiau kuriai jis gali daryti teigiamą grynąjį poveikį ar potencialų didelį poveikį, pavyzdžiui, aplinkos apsaugai ar jos teritorijoje esančios energetikos infrastruktūros veikimui, gali pateikti nuomonę grupei ir joje išdėstyti rūpimus klausimus.
- 10) Grupės sprendimus priimantis organas grupės valstybės narės prašymu išnagrinėja valstybei narei pagal 3 straipsnio 3 dalį pateiktus sprendimo netvirtinti su jos teritorija susijusio bendro intereso projekto motyvus.
- 11) Grupė surengia posėdį, per kurį išnagrinėja ir suklasifikuoja pagal svarbą projektus, atsižvelgdama į reguliavimo institucijų vertinimą arba Komisijos vertinimą naftos ir anglies dioksido transportavimo projektų atveju.
- 12) Grupių parengti prie II priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų kategorijų priskiriamų siūlomų projektų preliminarūs regioniniai sąrašai kartu su nuomonėmis, kaip nurodyta 9 punkte, pateikiami agentūrai likus šešioms mėnesiams iki Sąjungos sąrašo priėmimo dienos. Preliminarius regioninius sąrašus ir prie jų pridėtas nuomones agentūra įvertina per tris mėnesius nuo gavimo dienos. Agentūra pateikia nuomonę dėl preliminarinių regioninių sąrašų, ypač nuoseklaus kriterijų taikymo ir sąnaudų ir naudos analizės visuose regionuose požiūriu. Agentūra priima savo nuomonę laikydama Reglamento (EB) Nr. 713/2009 15 straipsnio 1 dalyje nurodytos procedūros.
- 13) Per vieną mėnesį nuo agentūros nuomonės gavimo dienos kiekvienos grupės sprendimą priimantis organas patvirtina savo galutinį regioninį sąrašą, laikydamasis 3 straipsnio 3 dalies nuostatų, remdamasis grupės pasiūlymu ir atsižvelgdamas į agentūros nuomonę ir pagal 7 punkto pateiktą nacionalinių reguliavimo institucijų vertinimą arba pagal 8 punktą pateiktą Komisijos vertinimą naftos ir anglies dioksido transportavimo projektų atveju. Galutinius regioninius sąrašus kartu su 9 punkte nurodytomis nuomonėmis grupės pateikia Komisijai.
- 14) Jei, įvertinus gautus regioninius sąrašus ir atsižvelgus į agentūros nuomonę, bendras į Sąjungos sąrašą įtraukti siūlomų bendro intereso projektų skaičius per didelis, Komisija, pasitarusi su kiekviena atitinkama grupe, nusprendžia neįtraukti į Sąjungos sąrašą projektų, kuriuos atitinkama grupė įvertino kaip mažiausiai svarbius, atlikdama 4 straipsnio 4 dalyje nustatytą klasifikavimą pagal svarbą.

IV PRIEDAS

BENDRO INTERESO PROJEKTŲ KRITERIJAMS TAIKOMOS TAISYKLĖS IR RODIKLIAI

- 1) Didelį tarpvalstybinį poveikį turintis projektas – valstybės narės teritorijoje įgyvendinamas projektas, atitinkantis šias sąlygas:
- a) elektros perdavimo sektoriuje – įgyvendinus projektą, bent 500 megavatų, palyginti su padėtimi iki projekto objekto perdavimo eksploatuoti, padidėja tinklo perdavimo pajėgumas arba tinklo komercinių srautų pajėgumas tos valstybės narės pasienyje su viena ar keliomis valstybėmis narėmis arba to tarpvalstybinio tinklo perdavimo pajėgumas bet kurioje kitoje atitinkamoje to paties perdavimo koridoriaus atrankinėje vietoje;
 - b) elektros energijos akumuliavimo sektoriuje – įgyvendinus projektą sukuriami bent 225 megavatų įrengtieji pajėgumai ir akumuliavimo pajėgumai, kuriuos naudojant galima per metus pagaminti ne mažesnę kaip 250 gigavatvalandžių grynąją elektros energijos kiekį;
 - c) dujų perdavimo sektoriuje – įgyvendinant projektą, investuojama į reversinių srautų pajėgumus arba dujų perdavimo per atitinkamų valstybių narių sieną gebėjimas pakinta bent 10 %, palyginti su padėtimi iki projekto objekto perdavimo eksploatuoti;
 - d) dujų saugojimo ar suskystintųjų gamtinių dujų ir (arba) suslėgtųjų gamtinių dujų sektoriuje – įgyvendinant projektą siekiama užtikrinti tiesioginį ar netiesioginį tiekimą bent dviem valstybėms narėms ar atitiktą infrastruktūros standartui (N-1) regiono lygiu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 994/2010 ⁽¹⁾ 6 straipsnio 3 dalį;
 - e) pažangiųjų tinklų sektoriuje – projektas skirtas aukšto ir vidutinio lygio įtampos įrangai bei įrenginiams, kurie pritaikyti 10 kV ar aukštesnei įtampai. Jis apima bent dvių valstybių narių perdavimo ir paskirstymo sistemų operatorius, kurie aptarnauja bent 50 000 naudotojų, gaminančių arba vartojančių elektros energiją arba vykdančių abi šias veiklas ne mažesniame nei 300 gigavatvalandžių per metus, iš kurių bent 20 % yra pagaminama naudojant įvairaus pobūdžio atsinaujinančiuosius šaltinius, naudojimo rajone.
- 2) Prie II priedo 1 punkto a–d papunkčiuose nurodytų kategorijų priskiriamų projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:
- a) rinkos integracija, konkurencija ir sistemos lankstumas vertinami atsižvelgiant į analizę, atliktą pagal naujausią turimą Sąjungos elektros energijos sektoriaus dešimties metų plėtros planą, visų pirma:
 - tarpvalstybinių projektų atveju apskaičiuojant poveikį tinklo perdavimo pajėgumams abiem elektros energijos srauto kryptimis, matuojamą energijos kiekiu (megavatais), ir jų indėlį siekiant minimalaus jungčių tikslo (10 proc. įrengtųjų pajėgumų), arba, jei projektas turi didelį tarpvalstybinį poveikį, apskaičiuojant poveikį tinklo perdavimo pajėgumams pasienyje tarp atitinkamų valstybių narių, tarp atitinkamų valstybių narių ir trečiųjų valstybių arba atitinkamose valstybėse narėse ir poveikį paklausos ir pasiūlos pusiausvyrai ir tinklo veikimui atitinkamose valstybėse narėse,
 - įvertinant poveikį V priedo 10 punkte apibrėžtam analizės rajonui, atsižvelgiant į visos energetikos sistemos gamybos ir perdavimo sąnaudas ir rinkos kainų pokyčius bei konvergenciją, susijusius su projekto įgyvendinimu pagal skirtingus scenarijus, visų pirma atsižvelgiant į kintamuosius, kuriuos lemia elektros energijos šaltinių gamybos sąnaudų skirtumai;
 - b) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos perdavimas į vartojimo centrus ir akumuliavimo objektus matuojamas atsižvelgiant į analizę, atliktą pagal naujausią turimą elektros energijos sektoriaus dešimties metų plėtros planą, visų pirma:
 - elektros energijos perdavimo sektoriuje – įvertinant elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumus, kurių prijungimas ir perdavimas yra susiję su projekto įgyvendinimu (pagal technologijas; išreikštus megavatais), palyginti su bendrais gamybos pajėgumais, kuriuos, naudojant šių rūšių atsinaujinančiuosius išteklius atitinkamoje valstybėje narėje pagal nacionalinius atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 4 straipsnyje, planuojama pasiekti 2020 m.,

⁽¹⁾ OL L 295, 2010 11 12, p. 1.

— elektros energijos akumuliavimo sektoriuje – projekte numatytus naujus pajėgumus lyginant su esamais bendrais tų pačių akumuliavimo technologijų pajėgumais analizės rajone, apibrėžtame V priedo 10 punkte;

- c) tiekimo saugumas, sąveika ir patikimas sistemos eksploatavimas vertinami atsižvelgiant į analizę, atliktą pagal naujausią turimą elektros energijos sektoriaus dešimties metų plėtros planą, visų pirma įvertinant projekto poveikį V priedo 10 punkte apibrėžtame analizės rajone numatomam apkrovos sumažėjimui, atsižvelgiant į gamybos ir perdavimo atitiktą apkrovai tipiškais apkrovos laikotarpiais ir į galimas su klimatu susijusias ekstremalias oro sąlygas ir jų poveikį infrastruktūros atsparumui. Jei taikoma, matuojamas projekto poveikis nepriklausomai ir patikimai sistemos veikimo kontrolei ir paslaugoms.
- 3) Prie II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamų projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:
- a) rinkos integracija ir sąveika vertinamos apskaičiuojant projekto sukuriamą pridėtinę vertę integruojant rinkos sritis, siekiant kainų konvergencijos ir bendro sistemos lankstumo, įskaitant pajėgumų lygį, kuris, taikant įvairius scenarijus, užtikrinamas srautams priešinga kryptimi;
- b) konkurencija vertinama atsižvelgiant į įvairinimą, įskaitant prieigos prie vietinių tiekimo išteklių palengvinimą, iš eilės atsižvelgiant į: išteklių įvairinimą; tiekimo subjektų įvairinimą; maršrutų įvairinimą; naujų pajėgumų poveikį Herfindalio ir Hirsmano indeksui (HHI), apskaičiuojamam remiantis V priedo 10 punkte apibrėžto analizės rajono pajėgumų lygiu;
- c) dujų tiekimo saugumas vertinamas apskaičiuojant projekto pridėtinę vertę, kurią jis suteikia ilgalaikiam ir trumpalaikiam Sąjungos dujų sistemos atsparumui ir didesniai likutiniam sistemos lankstumui, kad būtų pašalinti pagal įvairius scenarijus numatyti tiekimo valstybės narėms pertrūkiai, ir apskaičiuojant papildomus, įgyvendinant projektą sukuriamus pajėgumus, kurie matuojami regioniniu lygiu naudojant infrastruktūros standartą (N–1) pagal Reglamento (ES) Nr. 994/2010 6 straipsnio 3 dalį;
- d) tvarumas vertinamas kaip projekto indėlis mažinant išmetamųjų teršalų kiekius, prisidedant prie elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių ar elektros energijos panaudojimo dujoms gaminti ir biodujų transportavimo, atsižvelgiant į numatomus klimato sąlygų pokyčius.
- 4) Prie II priedo 1 punkte e papunktyje nurodytų kategorijų priskiriamų projektų atveju vertinant kiekvieną 4 straipsnyje nurodytą funkciją taikomi šie kriterijai:
- a) tvarumo lygis. Šis kriterijus nustatomas įvertinant išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą ir elektros energijos tinklo infrastruktūros poveikį aplinkai;
- b) perdavimo ir paskirstymo sistemų prijungimo ir elektros priėmimo iš naudotojų ir perdavimo jiems pajėgumas. Šis kriterijus nustatomas įvertinant įrengtuosius decentralizuotųjų elektros energijos išteklių pajėgumus paskirstymo tinkluose, didžiausią leidžiamą priimti elektros energijos kiekį perdavimo tinkluose nesukeliant perkrovos rizikos ir iš atsinaujinančiųjų šaltinių pagamintą elektros energijos kiekį, kuris nebuvo priimtas dėl perkrovos ar saugumo rizikos priežasčių;
- c) visų kategorijų tinklo naudotojų prisijungimas prie tinklo ir prieiga. Šis kriterijus nustatomas įvertinant priimtus metodus, taikomus elektros gamintojų, vartotojų ir abi veiklas vykdančių subjektų mokesčiams, tarifams apskaičiuoti ir jų struktūrai nustatyti, ir įvertinant eksploatavimo lankstumo galimybes, kuriomis galima pasinaudoti siekiant dinamiškai subalansuoti elektros energijos srautus elektros tinkle;
- d) tiekimo saugumas ir kokybė. Šis kriterijus nustatomas įvertinant turimų patikimų elektros energijos gamybos pajėgumų ir didžiausios paklausos santykį, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energijos dalį, elektros energijos sistemos stabilumą, tiekimo pertrūkių trukmę ir dažnumą vienam vartotojui, įskaitant su klimatu susijusius pertrūkius, ir įtampos kokybės parametrus;

- e) elektros energijos tiekimo ir tinklo eksploatavimo veiksmingumas ir techninės priežiūros kokybė. Šis kriterijus nustatomas įvertinant nuostolių lygį perdavimo ir paskirstymo tinkluose, elektros energijos mažiausios ir didžiausios paklausos santykį tam tikru laikotarpiu, vartotojų dalyvavimą elektros energijos rinkose ir taikant energijos vartojimo efektyvumo priemones, elektros energijos tinklo komponentų naudojimo procentinę dalį (t. y. vidutinę apkrovą), tinklo komponentų prieinamumą (susijusį su numatyta ir nenumatyta technine priežiūra) ir jo poveikį tinklo parametrams bei tikrusius turimus tinklo pajėgumus, atsižvelgiant į jo įprastą vertę;
- f) indėlis į tarpvalstybines elektros energijos rinkas kontroliuojant apkrovos srautą, kad būtų sumažinta perdavimo aplinkinėmis linijomis atveju ir padidinti jungčių pajėgumai. Šis kriterijus nustatomas įvertinant valstybės narės jungčių pajėgumų ir jos elektros energijos paklausos santykį, jungčių pajėgumų naudojimą ir mokesčius už elektros perdavimą perkrauta linija visose jungtyse.
- 5) Prie II priedo 3 punkte nurodytų kategorijų priskiriamų naftos transportavimo projektų atveju 4 straipsnyje išvardyti kriterijai vertinami taip:
- a) naftos tiekimo saugumas nustatomas įvertinant pagal projektą numatytais naujais pajėgumais sukuriama pridėtinę vertę užtikrinant trumpalaikį ir ilgalaikį sistemos atsparumą ir likutinį sistemos lankstumą, pagal įvairius scenarijus sprendžiant tiekimo pertrūkių problemas;
- b) sąveika nustatoma įvertinant, koku mastu būtų pagerintas naftos tinklo veikimas, visų pirma sudarant srautų priešinga kryptimi galimybę;
- c) veiksmingas ir tvarus išteklių naudojimas nustatomas įvertinant, koku mastu būtų panaudojama esama infrastruktūra ir prisidedama mažinant poveikį aplinkai ir klimato kaitai bei pavojus.
-

V PRIEDAS

ENERGETIKOS SISTEMŲ APIMANTI SĄNAUDŲ IR NAUDOS ANALIZĖ

Bendro intereso projektams taikoma suderinta energetikos sistemų apimanti sąnaudų ir naudos analizės metodika atitinka šiame priede nustatytus principus.

- 1) Metodika grindžiama Sąjungos elektros energijos ir dujų sistemų $n + 5$, $n + 10$, $n + 15$, ir $n + 20$ metais (n – analizės atlikimo metai) bendrų įvesties duomenų rinkiniu. Ši duomenų rinkinį turi sudaryti bent:
 - a) elektros energijos sektoriuje: paklausos scenarijai, gamybos pajėgumai pagal naudojamos energijos tipą (biomasė, geotermiškė, hidroenergija, dujos, branduoliniė energija, nafta, kietasis kuras, vėjo energija, saulės energija, koncentruota saulės energija, kitos energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijos) ir jų geografinė vieta, energijos kainos (įskaitant biomasę, anglis, dujas ir naftą), anglies dioksido kainos, perdavimo sudėtis ir, jeigu reikia, paskirstymo tinklas ir jo plėtra atsižvelgiant į visus naujus didelius gamybos pajėgumus (įskaitant anglies dioksido surinkimo pajėgumus), akumuliavimo ir perdavimo projektus, dėl kurių priimtas galutinis investavimo sprendimas ir kurių objektas turi būti perduotas eksploatuoti iki $n + 5$ metų pabaigos;
 - b) dujų sektoriuje: paklausos scenarijai, importas, energijos kainos (įskaitant akmens anglių, dujų ir naftos), anglies dioksido kainos, perdavimo tinklo sudėtis ir jo plėtra atsižvelgiant į visus naujus projektus, dėl kurių priimtas galutinis investavimo sprendimas ir kurių objektas turi būti perduotas eksploatuoti iki $n + 5$ metų pabaigos.
- 2) Duomenys turi atitikti atliekant analizę galiojančią Sąjungos ir nacionalinę teisę. Elektros energijos ir dujų sektoriuose naudojami duomenų rinkiniai turi būti suderinami, t. y. turi atitikti prielaidas dėl kiekvienos rinkos kainų ir kiekių. Duomenų rinkinys parengiamas oficialiai pasikonsultavus su valstybėmis narėmis ir visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančiomis organizacijomis. Jei taikoma, Komisija ir agentūra užtikrina prieigą prie trečiųjų šalių būtinų komercinių duomenų.
- 3) Į metodiką įtraukiamos tinklo plėtros, jo naudojimo ir rinkos modeliavimo gairės, reikalingos sąnaudų ir naudos analizei atlikti.
- 4) Sąnaudų ir naudos analizė grindžiama skirtingų kategorijų analizuojamų projektų suderintu sąnaudų ir naudos įvertinimu ir apima bent 1 punkte nurodytą laikotarpį.
- 5) Atliekant sąnaudų ir naudos analizę atsižvelgiama bent į šias sąnaudas: kapitalo išlaidas, eksploatacijos ir techninės priežiūros sąnaudas objekto techninio panaudojimo laikotarpiu ir, jei taikoma, eksploatacijos nutraukimo ir atliekų tvarkymo sąnaudas. Metodikoje pateikiamos gairės dėl atliekant apskaičiavimus taikytinų diskonto normų.
- 6) Atliekant elektros energijos perdavimo ir akumuliavimo sąnaudų ir naudos analizę atsižvelgiama bent į taikant Reglamento (EB) Nr. 714/2009 13 straipsnį patiriamą poveikį ir kompensacijas, poveikį IV priede apibrėžtiems rodikliams ir į poveikį:
 - a) išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui ir perdavimo nuostoliams objekto techninio naudojimo laikotarpiu;
 - b) būsimoms investavimo į naujus elektros energijos gamybos ir perdavimo pajėgumus sąnaudoms objekto techninio naudojimo laikotarpiu;
 - c) eksploatavimo lankstumo galimybėms, įskaitant reguliavimo priemonių ir pagalbinių paslaugų optimizavimą;
 - d) sistemos atsparumui, įskaitant atsparumą katastrofoms ir klimato poveikiui, ir sistemos saugumui, visų pirma Direktyvoje 2008/114/EB apibrėžtai Europos ypatingos svarbos infrastruktūrai.

- 7) Atliekant dujų sektoriaus sąnaudų ir naudos analizę, atsižvelgiama bent į rinkos tyrimo rezultatus, poveikį IV priede apibrėžtiems rodikliams ir į poveikį:
 - a) atsparumui katastrofoms ir klimato poveikiui, taip pat poveikį sistemos saugumui, visų pirma Direktyvoje 2008/114/EB apibrėžtai Europos ypatingos svarbos infrastruktūrai;
 - b) dujų tinklo perkrovai.
- 8) Atliekant pažangiųjų tinklų sąnaudų ir naudos analizę, atsižvelgiama į IV priede apibrėžtiems rodikliams daromą poveikį.
- 9) Išsamus metodas, taikomas siekiant atsižvelgti į 6–8 punktuose nurodytus rodiklius, parengiamas oficialiai pasikonsultavus su valstybėmis narėmis ir visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančiomis organizacijomis.
- 10) Metodikoje apibrėžiama analizė, kuri turi būti atlikta remiantis atitinkamais įvesties duomenimis, nustatant poveikį įgyvendinus kiekvieną projektą ir jo neįgyvendinus. Konkretaus projekto analizės rajonas apima visas valstybes nares ir trečiąsias valstybes, kurių teritorijoje įgyvendinamas projektas, visas tiesiogiai besiribojančias valstybes nares ir visas kitas valstybes nares, kurioms projektas padarytų didelį poveikį.
- 11) Atliekant analizę nustatomos valstybės narės, kurios patiria grynąjį teigiamą projekto poveikį (naudos gavėjos), ir valstybės narės, kurios patiria grynąjį neigiamą projekto poveikį (sąnaudų padengėjos). Į kiekvieną sąnaudų ir naudos analizę įtraukiama įvesties duomenų rinkinio slaptumo analizė, skirtingų projektų objektų perdavimo eksploatuoti tame pačiame analizės rajone data ir kiti svarbūs parametrai.
- 12) Perdavimo, saugojimo sistemų ir suslėgtų bei suskystintų gamtinių dujų terminalų operatoriai ir paskirstymo sistemų operatoriai keičiasi metodikai parengti reikalinga informacija, įskaitant atitinkamo tinklo ir rinkos modeliavimo atveju. Bet kuris perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorius, informaciją renkantis kitų perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorių vardu, dalyvaujantiems perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriams perduoda surinktų duomenų rezultatus.
- 13) 11 straipsnio 8 dalyje nustatytam bendros elektros energijos bei dujų rinkos ir tinklo modeliui naudojamas 1 punkte nurodytas įvesties duomenų rinkinys apima $n + 10$, $n + 20$ ir $n + 30$ metus ir taikant šį modelį galima visapusiškai įvertinti ekonominį ir socialinį poveikį ir poveikį aplinkai, visų pirma įtraukiant išorės sąnaudas, pavyzdžiui, susijusias su išmetamosiomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis ir įprastiniais į orą išmetamais teršalais arba tiekimo saugumu.

VI PRIEDAS

SKAIDRUMO IR VISUOMENĖS DALYVAVIMO GAIRĖS

- 1) 9 straipsnio 1 dalyje nurodytame procedūrų vadove nurodoma bent:
 - a) atitinkama taikytina teisė, kuria grindžiami dėl skirtingų rūšių atitinkamų bendro intereso projektų priimami sprendimai ir nuomonės, įskaitant aplinkos teisę;
 - b) atitinkami sprendimai ir nuomonės, kurie turi būti priimti;
 - c) kompetentingų institucijų, kitų institucijų ir atitinkamų pagrindinių suinteresuotųjų subjektų pavadinimai ir kontaktiniai duomenys;
 - d) darbų eiga, nustatant kiekvieną proceso etapą, įskaitant orientacinę trukmę, ir glausta sprendimų priėmimo proceso apžvalga;
 - e) informacija apie dokumentų, kurie įtraukiami į paraišką gauti sprendimus, turinio apimtį, struktūrą ir išsamumo lygį, įskaitant kontrolinį sąrašą;
 - f) visuomenės dalyvavimo procese etapai ir būdai.
- 2) 10 straipsnio 4 dalies b punkte nurodytame išsamiaje tvarkaraštyje pateikiama bent:
 - a) sprendimai ir nuomonės, kurie turi būti priimti;
 - b) institucijos, suinteresuotieji subjektai ir visuomenė, kurie gali būti susiję su klausimu;
 - c) atskiri procedūros etapai ir jų trukmė;
 - d) pagrindiniai veiksmai, kuriuos reikia atlikti, ir jų terminai, atsižvelgiant į bendrąjį sprendimą, kuris turi būti priimtas;
 - e) planuojami institucijų išteklių ir galimi papildomų išteklių poreikiai.
- 3) Siekiant paskatinti visuomenę aktyviau dalyvauti leidimų išdavimo procese ir iš anksto užtikrinti visuomenės informavimą bei dialogą su ja, taikomi šie principai:
 - a) bendro intereso projekto poveikį patirsiantys suinteresuotieji subjektai, įskaitant atitinkamas nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas, žemės savininkus ir greta objekto gyvenančius piliečius, plačiąją visuomenę ir jų asociacijas, organizacijas ar grupes, išsamiai informuojami ir su jais atvirai ir skaidriai tariamasi pirmaisiais projekto įgyvendinimo etapais, kai vis dar galima atsižvelgti į visuomenei rūpimus klausimus. Jeigu reikia, kompetentinga institucija aktyviai remia veiksmus, kurių imasi projekto rengėjas;
 - b) kompetentingos institucijos užtikrina, kad viešos konsultacijos dėl bendro intereso projektų procedūros, jeigu įmanoma, būtų sugrupuotos. Kiekvienose viešose konsultacijose aptariami visi su konkrečiu procedūros etapu susiję klausimai ir vienas su konkrečiu procedūros etapu susijęs klausimas neturi būti nagrinėjamas daugiau kaip vienos viešos konsultacijos metu; tačiau viena vieša konsultacija gali vykti keliose geografinėse vietovėse. Viešoje konsultacijoje aptariami klausimai aiškiai nurodomi pranešime apie viešą konsultaciją;
 - c) pastabos ir prieštaravimai priimami tik nuo viešos konsultacijos pradžios iki nustatyto termino pabaigos.
- 4) Į visuomenės dalyvavimo koncepciją įtraukiama bent informacija apie:
 - a) kviestinus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus;
 - b) numatomas priemones, įskaitant siūlomas bendras specialių susitikimų vietas ir datas;
 - c) tvarkaraštį;
 - d) atitinkamoms užduotims skiriamus žmogiškuosius išteklius.

- 5) Organizuodamos viešas konsultacijas, kurios turi įvykti prieš pateikiant paraiškos dokumentus, atitinkamos šalys turi bent:
- a) išleisti ne didesnę kaip 15 puslapių informacinį lankstinuką, kuriame glaustai ir aiškiai būtų išdėstomas projekto tikslas ir preliminarus projekto tvarkaraštis, į nacionalinį tinklo plėtros planą įtraukti alternatyvūs maršrutai, numatomas poveikis, įskaitant tarpvalstybinio pobūdžio, ir galimos poveikio mažinimo priemonės; šis lankstinukas išleidžiamas prieš konsultacijų pradžią. Be to, lankstinuke pateikiamas 18 straipsnyje nurodytos skaidrumo platformos ir 1 punkte nurodyto procedūrų vadovo interneto svetainių adresų sąrašas;
 - b) informuoti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus apie projektą, paskelbdamos informaciją 9 straipsnio 7 dalyje nurodytoje interneto svetainėje ir kitomis atitinkamos informavimo priemonėmis;
 - c) raštu informuoti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus apie specialius susitikimus, kuriuose bus aptariami rūpimi klausimai.
- 6) Projekto interneto svetainėje pateikiama bent:
- a) 5 punkte nurodytas informacinis lankstinukas;
 - b) ne techninio pobūdžio, reguliariai atnaujinama ne ilgesnė kaip 50 puslapių santrauka, kurioje pateikiama esama projekto būklė; jeigu buvo atlikta pakeitimų, aiškiai nurodomi ankstesnės versijos pakeitimai;
 - c) projekto ir viešų konsultacijų planavimas, aiškiai nurodant viešų konsultacijų ir susitikimų datas ir vietas, taip pat per šiuos susitikimus numatomi svarstyti klausimai;
 - d) kontaktiniai duomenys, jeigu būtų pageidaujama gauti visus paraiškos dokumentus;
 - e) kontaktiniai duomenys, jeigu vykstant viešoms konsultacijoms būtų pageidaujama pareikšti pastabų ir prieštaravimų.
-

Europos Komisijos pareiškimas dėl bendro intereso projektų atitikties ES finansinės pagalbos teikimo pagal transeuropinės energetikos infrastruktūros reglamentą reikalavimams (Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 347/2013 ⁽¹⁾ V skyrius).

Komisija pabrėžia, jog, jos nuomone, svarbu, kad ES ir nacionalinių išteklių parama būtų taikoma ir dotacijoms darbams, siekiant sudaryti sąlygas įgyvendinti bendro intereso projektus, kuriais užtikrinamas energijos tiekimo šaltinių, maršrutų ir tiekimo subjektų įvairinimas. Komisija pasilieka teisę teikti pasiūlymus šiuo klausimu, grindžiamus patirtimi, įgyta stebint bendro intereso projektų įgyvendinimą, atsižvelgiant į ataskaitą, numatytą Reglamento dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių 17 straipsnyje.

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 39.